

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kladzany 2016 - 2022 (2025)

Február 2016

Zadávatel' vypracovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kladzany pre plánovacie obdobie 2016 – 2022: **Obec Kladzany**

Odborné vedenie procesu a zostavenie dokumentu: **Karpatský rozvojový inštitút, Košice**

www.kri.sk

Gestori spracovania a zostavenia dokumentu:

Ing. Daniel Lorinc, starosta obce Kladzany

Ing. Zuzana Záborská, zástupkyňa riaditeľa, KRI Košice

Mgr. Michal Schvalb, senior konzultant, KRI, Košice

OBSAH

ÚVOD.....	4
1 ANALYTICKÁ ČASŤ.....	6
1.1 Základné charakteristiky obce.....	6
1.2 Demografické charakteristiky obyvateľov obce	9
1.3 Hospodárska oblasť	14
1.4 Technická a dopravná obsluha územia obce.....	19
1.5 Bývanie a občianska vybavenosť obce	23
1.6 Kultúrny, spoločenský a športový život v obci a infraštruktúra	25
1.7 Životné prostredie	27
1.8 SWOT analýza	33
1.9 Vyhodnotenie realizácie PHSR obce Kladzany 2007 – 2013.....	37
1.10 Komunikácia s verejnosťou	41
2 STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ	45
2.1 Vízia a ciele rozvoja obce Kladzany 2016 – 2022 (2025)	47
2.2 Programy rozvoja obce Kladzany 2016 – 2020 (2025)	50
2.3 Súlad stratégie rozvoja obce s vyššími regionálnymi rozvojovými dokumentmi	54
3 REALIZAČNÁ A FINANČNÁ ČASŤ	56
3.1 Mechanizmus realizácie PRO.....	56
3.2 Indikatívny finančný plán rozvoja obce 2016 – 2022 (2025).....	58
4 PRÍLOHA 1: AKČNÝ PLÁN 2016 - 2018.....	60
5 ZÁVER.....	62

ÚVOD

„Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov“.

Základné ustanovenie §1 ods. 2 Zák. o obecnom zriadení č.360/1990 Zb.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kladzany 2016 – 2022 (2025) je vypracovaný v súlade so Zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení Zákona č. 309/2014 Z. z. (ďalej len „zákon“) so zohľadnením odporúčanej Metodiky tvorby programov rozvoja obcí spracovanej MDVaRR SR (ďalej len „metodika“).

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kladzany, pod pracovným a komunikačným názvom **Program rozvoja obce Kladzany (PRO)**, je spracovaný na obdobie rokov 2016 – 2022 (2025), ide o strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy v **hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti** stanovuje rozvojové smerovanie obce v stanovenom období, ktoré je rovnako programovacím obdobím Európskej únie 2014 – 2020 (2022) s príležitosťami financovania rozvojových aktivít obce Kladzany.

Obec Kladzany sú súčasťou vidieka Prešovského samosprávneho kraja a sú súčasťou partnerstva zameraného na rozvoj vidieka – Miestna akčná skupina (MAS) Pod hradom Čičva. Preto dôležitými východiskami pre spracovania PRO Kladzany 2016 – 2022 (2025) na regionálnej úrovni boli:

- Stratégia rozvoja vidieka „**Spoločne si vyskladajme región Domaše a Ondavy pod Čičvou**“,
- PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2014 – 2020 (návrh)¹.

Vstupom pre spracovanie rozvojového dokumentu obce bol Územný plán obce Kladzany podľa zmien a doplnkov (2011), najmä jeho záväznej časti.

Proces prípravy **Programu rozvoja obce (PRO) Kladzany** bol realizovaný vo viacerých nadväzujúcich krokoch:

- A. Úvodné stretnutie so zástupcami obce, kde bola konzultovaná filozofia prípravy PRO a identifikované hlavné problémy a príležitosti obce a návrhy riešení.

¹ Prešovský samosprávny kraj v súčasnosti spracováva nový PHSR 2014 - 2020, ktorý v čase spracovania PHSR obce Kladzany ešte nie je schválený. Podľa dostupných informácií je v procese zapracovania pripomienok z procesu verejného pripomienkovania, ktoré bolo ukončené ku dňu 31.01.2016.

- B. Analýza existujúceho PHSR obce (2007 - 2013) s vyhodnotením miery implementácie existujúceho PHSR obce a analyzovaná aktuálnosť rozvojových priorít a zámerov obce z neho vyplývajúcich pre ďalšie obdobie (viď. kap. 1.9).
- C. Realizácia a vyhodnotenie dotazníkového prieskumu v obci, za účelom identifikácie rozvojových priorít podľa záujmov a potrieb verejnosti, obyvateľov obce (viď. kap. 1.10).
- D. Spracovaná analýza stavu v obci v oblastiach rozvoja a života obce, vrátane SWOT analýzy.
- E. Zostavený návrh strategickej a programovej časti PRO a jeho posúdenie zástupcami obce a zapracovanie pripomienok.
- F. Zostavená a konzultovaná realizačná a indikatívna finančná časť PRO vrátane akčného plánu 2016 – 2018.
- G. Schválenie PRO v zastupiteľstve Obce Kladzany.

Program rozvoja obce Kladzany 2016 – 2022 (2025) napĺňa zákonom i metodikou stanovené časti dokumentu:

- **analytickú** s údajmi k 31.12.2014,
- **strategickú a programovú** na obdobie 2016 – 2022, výhľadovo 2025, ktorá je hlavným kľúčom k smerovaniu rozvoja obce,
- **realizačnú a finančnú** ako mechanizmus realizácie PRO, vrátane Akčného plánu rozvoja vypracovaného na 3 ročné obdobie (2016 - 2018) a indikatívny finančný plán na realizáciu celého PRO.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kladzany 2016 – 2022 je zostavený ako otvorený, verejne dostupný a priebežne aktualizovaný dokument reagujúci na prichádzajúce podnety, príležitosti a zmeny vnútorného a vonkajšieho prostredia obce.

1 ANALYTICKÁ ČASŤ

1.1 Základné charakteristiky obce

Okres: **Vranov nad Topľou**

Kraj: **Prešovský**

Región: **Horný Zemplín**

Počet obyvateľov: **531 (31. 12. 2015)**

Rozloha: **5,356 km² (535,6 ha)**

Hustota obyvateľstva: **99,78 obyvateľov/km² (2014)**

Nadmorská výška: **124 - 207 m. n. m.**

Prvá písomná zmienka: **1391**

1.1.1 Poloha a fyzicko-geografická a prírodná charakteristika

Kladzany ležia v Ondavskom výbežku Východoslovenskej nížiny. Z geomorfologického hľadiska sa rozprestierajú v severnej časti Východoslovenskej pahorkatiny, ktorá spadá do oblasti Východoslovenskej nížiny, subprovincie Veľkej dunajskej kotliny a provincie Východopanónskej panvy. Obec sa rozprestiera na východných terasách v okolí Ondavy, ktorá tvorí západnú hranicu takmer odlesneného chotára. Niva rieky prechádza na východ do Pozdišovského chrbta, ktorý je súčasťou Východoslovenskej pahorkatiny.

V oblasti využívania pôdy patrí obec do poľnohospodárskej krajiny pšeničnej skupiny s ďatelinovo - lucernovo - jačmenno - pšeničnou štruktúrou plodín na ornej pôde podľa plochy. Vyskytujú sa tu dve základné zrnitostné kategórie pôd: ílovito-hlinitá v okolí Ondavy a hlinitá v ostatnom území katastra. Východná časť chotára je čiastočne pokrytá trvalými trávnatými porastami, juhovýchodný výbežok KÚ zasahuje lesná krajina z hospodárskymi lesmi.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu územia tvoria vrbovo-topoľové lužné lesy v okolí Ondavy a dubovo-hrabové lesy v juhovýchodnej časti chotára. Väčšia časť územia katastra je nezalesnená. Okrem riečnej nivy Ondavy sa menšia solitérna plocha prevažne borovicového lesa nachádza nad severovýchodnou časťou intravilánu obce. Ďalšia menšia plocha zaberá severný výbežok pri sútoku Ondavy a Ondávky. Súvislejšia lesná plocha zasahuje juhovýchodný výbežok chotára, ktorá je súčasťou rozsiahlejšieho lesného porastu pozdišovského chrbta východoslovenskej pahorkatiny.

Geografická poloha obce na mieste rovinatého terénu spôsobuje typicky vnútrozemský - kontinentálny ráz podnebia. Obec leží v teplej klimatickej oblasti s počtom letných dní v roku nad 50 s max. teplotou vzduchu 25 stupňov C a vyššou. Katastrálne územie patrí ku klimaticko-geografickému typu nížinnej klímy s miernou inverziou teplôt, suchej až mierne suchej, subtyp prevažne teplý. Priemerná ročná teplota je 8°C, priemerný ročný úhrn zrážok je 600 – 650 mm.

V katastrálnom území obce nie je evidované žiadne chránené územie, ktoré predstavuje územie a časti prírody s výraznými biologickými a estetickými prvkami prírody.

Z hľadiska životného prostredia a potenciálu krajiny patria Kladzany ku geoekologickému typu životného prostredia nížin s prevahou optimálnych až veľmi dobrých ekologických podmienok pre život človeka (spracované podľa: <http://www.kladzany.sk/staryweb/kpripod.htm>).

Na území obce sa nenachádzajú ložiská nerastných surovín.

1.1.2 Prierez históriou obce

Obec patrí medzi najstaršie obce Východného Slovenska - prvá správa o Kladzanoch sa nachádza v listine z roku 1391, v ktorej sú doklady o ceste do dediny aj o chotári Kladzian. V 15. – 16. storočí zapisovali dedinu pravidelne pod názvom Klazan, ojedinele Claczan, prípadne Keleschen.

V 15.-17. storočí boli vlastníkmí dediny zemaní z Dlhého Klčova, Hrušova, Hrabovca. V Kladzanoch jestvoval kostol pred 16. storočím, avšak správy o ňom sa vedú až od 16. storočia. Okolo roku 1700 bol kostol v obci ešte drevený. V Kladzianskom chotári sa v 15. – 16. storočí nachádzali vinice, o ktorých je doklad z roku 1521.

Na prelome 16. – 17. storočia boli Kladzany stredne veľkou dedinou s poddanskými i farskými, slovenskými obyvateľmi.

V 17. storočí ubúdali tamajšie sedliacke domácnosti, ale i napriek chudobneniu obyvateľov boli Kladzany aj na prelome 17.-18. storočia stredne veľkou dedinou. V rokoch 1715 a 1720 v nich žilo po dvanásť poddanských domácností. V obci je zachovaná rodinná hrobka posledných majiteľov Kladzian - rodiny Vladárovej. K cenným písomnostiam patrí aj "Urbár Kladiansky" z roku 1773 (uložený v zbierkach VM Hanušovce nad Topľou).

Medzníky rozvoja obce Kladzany (po 2. svetovej vojne):

1948 postavený prvý obchodný dom a elektrifikácia obce

- 1949** miestny rozhlas (nahradil bubon)
- 1940-1966** bezprašná cesta
- 1949-1966** premietací prístroj a kino "Pokrok"
- 1953** pravidelná autobusová linka Vranov - Kladzany
- 1964** nová budova školy
- 1967-1968** ovocný sad a asfaltová cesta k nemu
- 70. roky** vodovod, kanalizácia, nový kultúrny dom, budova MNV
- 80. roky** rekonštrukcia predajní, budovanie chodníkov, rozšírenie cintorína
- 1993** plynofikácia obce
- 2004-6** rekonštrukcia vodovodu
- 2006** výstavba Domu smútku
- 2004-8** projekt pozemkových úprav
- 2008** rekonštrukcia melioračného kanála
- 1998, 2007** rozšírenie kanalizácie obce
- 2010** rekonštrukcia miestnych chodníkov
- 2012** rekonštrukcia verejného osvetlenia
- 2012** rekonštrukcia obecného rozhlasu

1.2 Demografické charakteristiky obyvateľov obce

1.2.1 Vekové charakteristiky a zloženie obyvateľstva obce

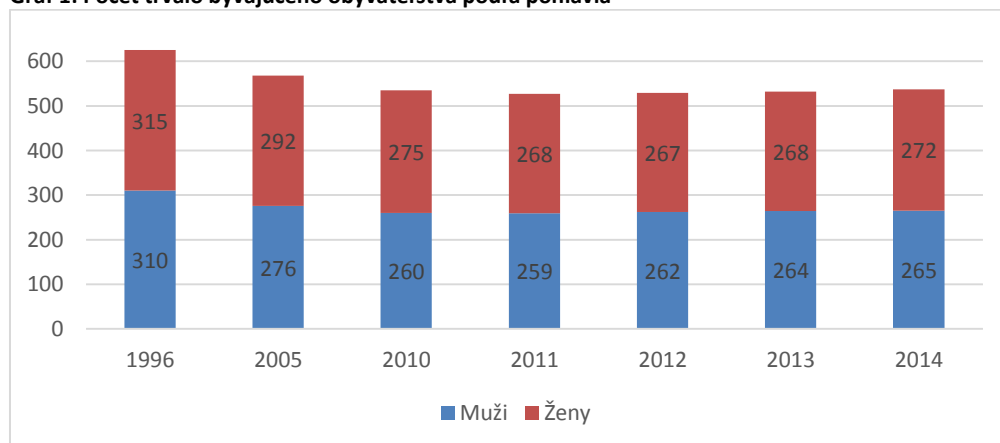
Tab. 1: Počet trvalo bývajúceho obyvateľstva

	1996	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet obyvateľov	625	568	535	527	529	532	535	531

Zdroj: ŠÚ SR, údaje k 31.12. príslušného roka

Počet obyvateľov ku koncu roku 2014 je o 14% nižší oproti stavu v roku 1996. Od roku 2011 však už obec zaznamenáva mierny každoročný nárast počtu obyvateľov. Ku koncu roku 2015 žilo v obci 531 obyvateľov (Tab. 1). Počet mužov a žien bývajúcich v obci je dlhodobo vyrovnaný (Graf 1). Pri porovnávaní zastúpenia pohlavia podľa predchádzajúceho PHSR obce 2007 – 2013 za roky bola len minimálna prevaha žien o 0,66%.

Graf 1: Počet trvalo bývajúceho obyvateľstva podľa pohlavia

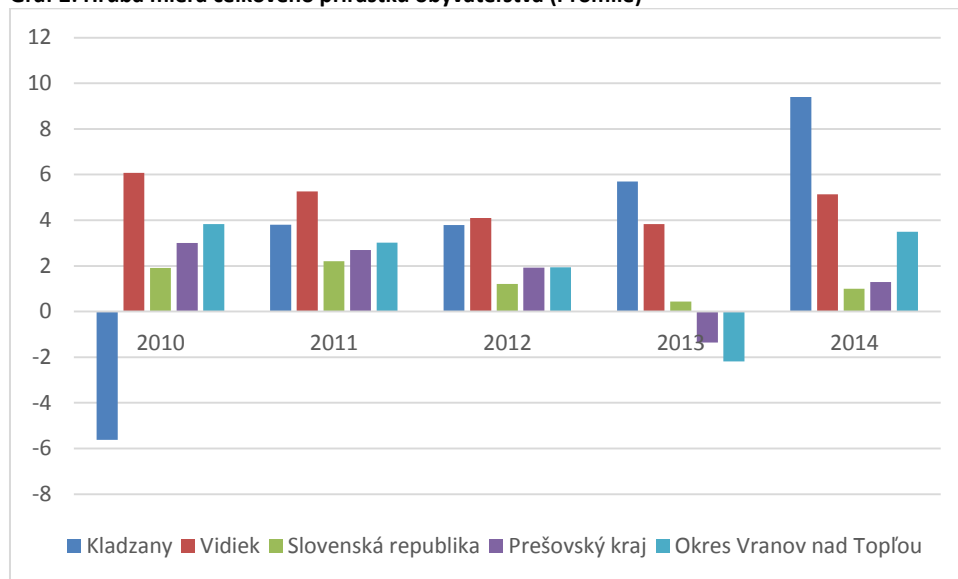
Zdroj: ŠÚ SR, údaje k 31.12. príslušného roka

Tab. 2: Prírastok a úbytok obyvateľstva

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Prirodzený prírastok obyvateľstva (Osoba)	-3	-2	-2	3	-5	-2
Migračné saldo (Osoba)	0	4	4	0	10	-2
Celkový prírastok obyvateľstva (Osoba)	-3	2	2	3	5	-4

Zdroj: ŠÚ SR

Nasledujúci graf (Graf 2) zobrazuje celkový prírastok obyvateľstva prepočítaný na 1000 obyvateľov v porovnaní s rôznymi územiaми. Je zrejmé, že stav v obci sa postupne zlepšuje a v roku 2014 predstihol aj hodnoty indikátorov porovnávaných území.

Graf 2: Hrubá miera celkového prírastku obyvateľstva (Promile)

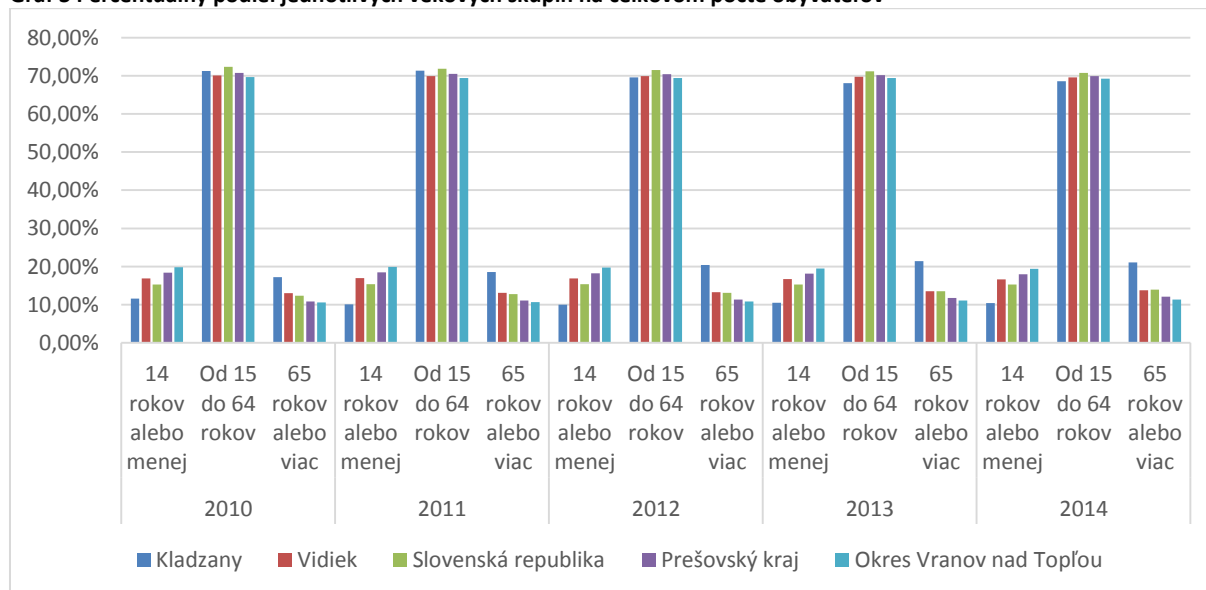
Zdroj: ŠÚ SR

Obyvatelia Kladzian vo veku 15 – 64 rokov tvoria približne 70% obyvateľov obce, deti do 14 rokov približne 10% a obyvatelia nad 65 rokov 20%, pričom medziročne mierne rastie podiel detí na úkor skupiny obyvateľstva nad 65 rokov (Tab. 3).

Tab. 3: Vekové zloženie obyvateľov obce

Vek	2010	2011	2012	2013	2014
14 rokov alebo menej	62	53	53	56	56
Od 15 do 64 rokov	381	376	368	362	368
65 rokov alebo viac	92	98	108	114	113
Spolu	535	527	529	532	537

Zdroj: ŠÚ SR, údaje k 31.12. príslušného roka

Graf 3 Percentuálny podiel jednotlivých vekových skupín na celkovej počte obyvateľov

Zdroj: ŠÚ SR, počítané voči stavu k 31.12. príslušného roka

Z grafu (Graf 3) je zrejmé, že podiel produktívnej skupiny obyvateľstva je medzi porovnávanými územiami vyrovnaný. **Obec Kladzany sa však vyznačuje najvyšším podielom počtu obyvateľov nad 65 rokov na celkovom počte obyvateľov.** Na viac tento podiel každoročne rastie na úkor klesajúceho podielu obyvateľstva do 14 rokov. V nadväznosti na pokles detí do 14 rokov a rast počtu obyvateľov nad 65 rokov došlo aj k zvýšeniu priemerného veku, mediánového veku² či zvýšeniu indexu starnutia³ (

Tab. 4). Z

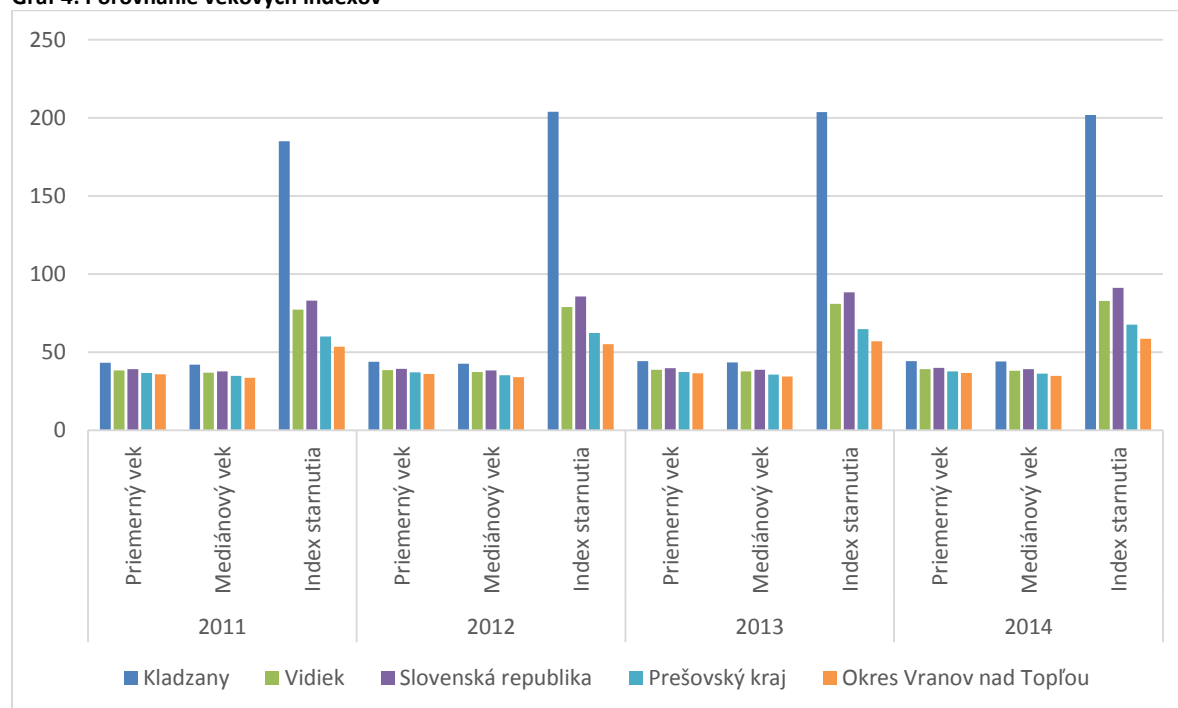
Graf 4 je zrejmé, že najmä **index starnutia v obci ďaleko prevyšuje hodnoty v porovnávaných územiach.**

Tab. 4: Vekové indexy

	2011	2012	2013	2014
Priemerný vek(rok)	43,26	43,71	44,2	44,25
Mediánový vek (rok)	41,91	42,55	43,4	43,9
Index starnutia (%)	184,91	203,77	203,57	201,79

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 4: Porovnanie vekových indexov

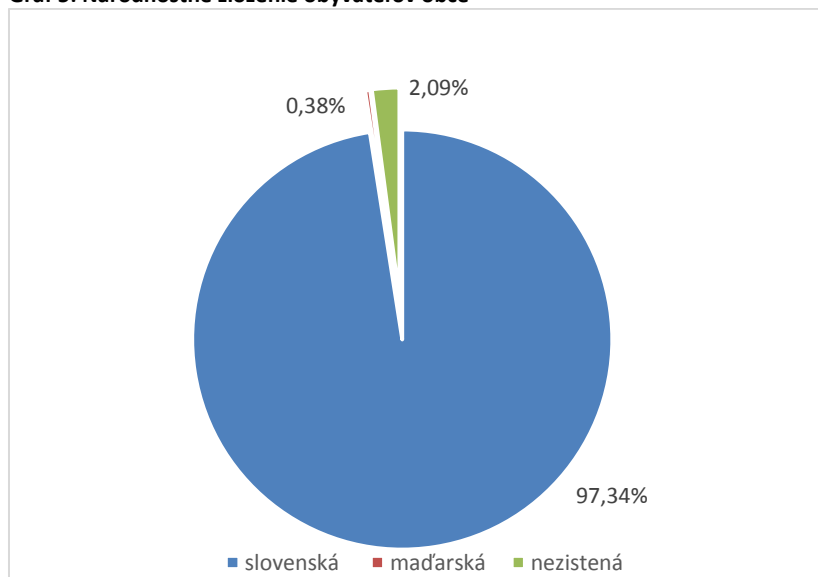
Zdroj: ŠÚ SR

² Vek, ktorý rozdeľuje populáciu na dve rovnako početné časti (polovicu s nižším a polovicu s vyšším vekom ako je medián).

³ Počet osôb vo veku 65 a viac rokov pripadajúcich na 100 osôb vo veku 0-14 rokov.

Z 527 obyvateľov obce v roku 2011 sa k slovenskej národnosti prihlásilo 513 z nich, 2 boli maďarskej národnosti a 11 obyvateľov svoju národnosť neuviedlo.

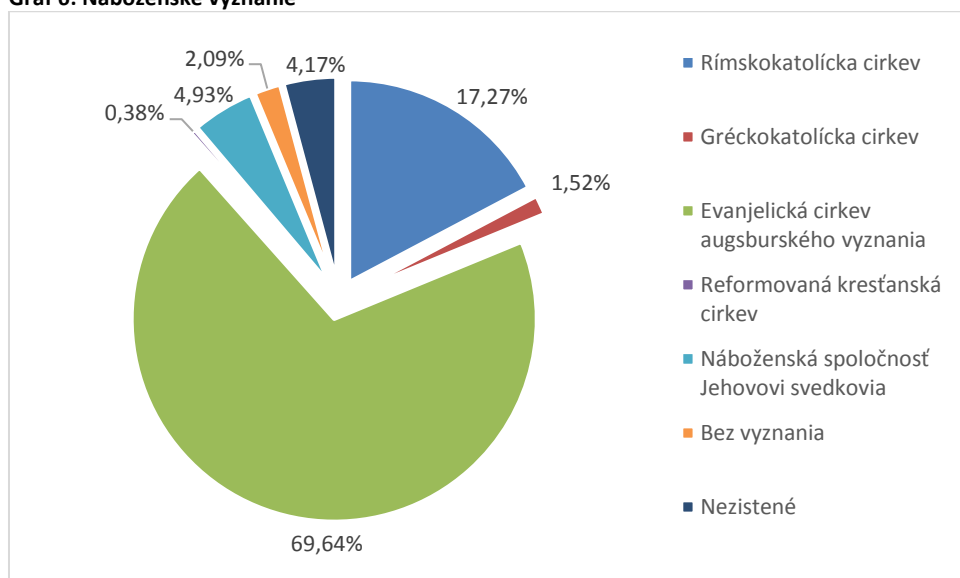
Graf 5: Národnostné zloženie obyvateľov obce

Zdroj: SODB 2011

Takmer 70% obyvateľov obce sa hlási k Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, druhou najzastúpenejšou je Rímskokatolícka cirkev (17%).

Graf 6: Náboženské vyznanie

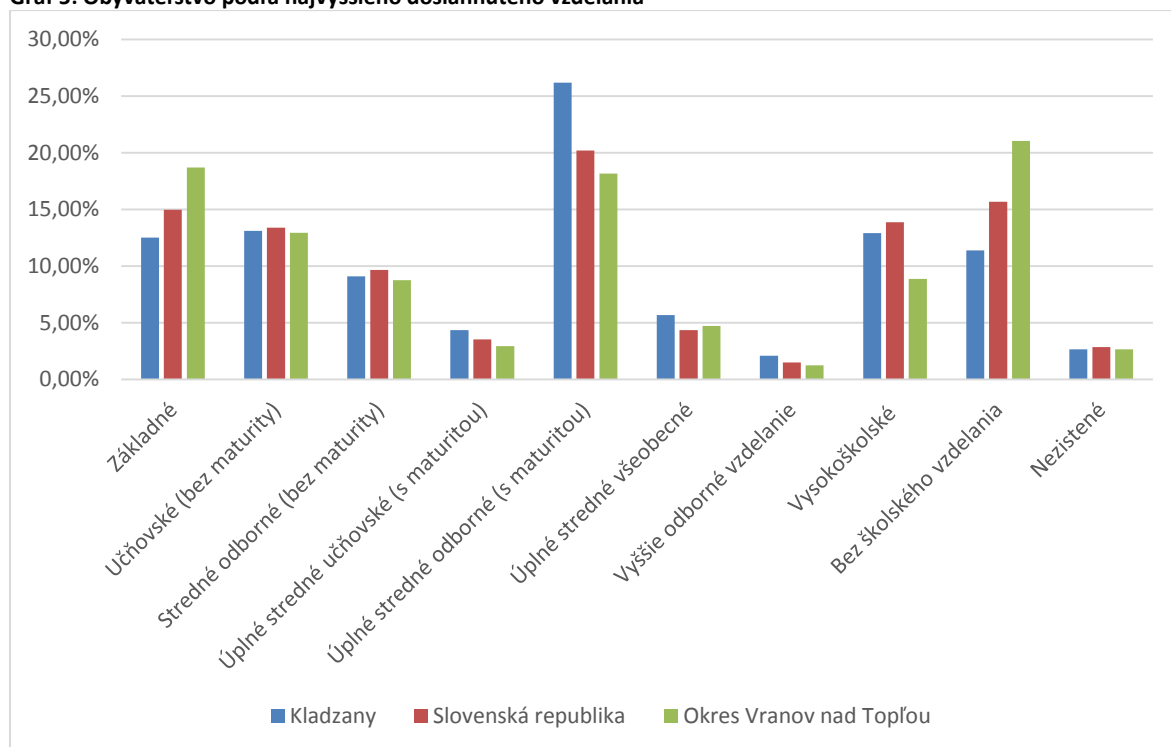

Zdroj: SODB 2011

1.2.2 Vzdelanie obyvateľov obce

Kladzany sú obec s vysokým % vzdelaných ľudí. Podľa údajov SOBD 2011 má úplné stredné vzdelanie (s maturitou) v obci 36,24% obyvateľov a vysokoškolské 12,90% obyvateľov. V oboch ukazovateľoch obec predstihla údaje na úrovni okresu Vranov nad Topľou (SŠ – 25,80% , VŠ - 8,86%) a v prípade stredoškolského vzdelania aj údaje na úrovni Slovenskej republiky (28,09%). Takmer 13% obyvateľov obce má ale len základné vzdelanie a 11,39% je ľudí v obci bez školského vzdelania.

Graf 5: Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Zdroj: SOBD 2011

1.3 Hospodárska oblasť

1.3.1 Zamestnanosť a nezamestnanosť

Nasledujúca tabuľka (Tab. 5) uvádza počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva obce v jednotlivých odvetviach ekonomickej činnosti (stav v roku 2011). Viac ako 80% ekonomicky aktívneho obyvateľstva obce dochádza do práce mimo miesta svojho trvalého pobytu, najmä v oblasti služieb a obchodu v blízkom okresnom meste Vranov n/Topľou. Obyvatelia obce našli uplatnenie najmä v oblasti:

- veľkoobchodu a maloobchodu (10,63%),
- stavebnej činnosti (9,44%),
- verejnej správy a obrany; povinného sociálneho zabezpečenia (9,84%),
- vzdelávania (6,69%),
- pestovania plodín a chovu zvierat, poľovníctva a služieb s tým súvisiacich a zdravotníctva (po 4,33%).

Tab. 5: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa ekonomickej činnosti, Zdroj: SODB 2011

Odvetvie ekonomickej činnosti	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania	Podiel zamestnaných v danom odvetví voči celkovému počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	5	6	11	8	4,33%
Lesníctvo a ťažba dreva	1	1	2	1	0,79%
Iná ťažba a dobývanie	2	0	2	2	0,79%
Výroba potravín	0	4	4	3	1,57%
Výroba nápojov	0	1	1	1	0,39%
Výroba odevov	1	3	4	2	1,57%
Výroba kože a kožených výrobkov	2	0	2	1	0,79%
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	6	1	7	6	2,76%
Výroba papiera a papierových výrobkov	3	2	5	4	1,97%
Výroba chemikálií a chemických produktov	2	0	2	2	0,79%
Výroba výrobkov z gumy a plastu	0	1	1	1	0,39%
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	1	0	1	1	0,39%
Výroba a spracovanie kovov	5	0	5	5	1,97%
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	2	1	3	1	1,18%
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	2	1	3	2	1,18%
Výroba elektrických zariadení	2	0	2	2	0,79%

Výroba strojov a zariadení i. n.	1	2	3	2	1,18%
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	3	1	4	4	1,57%
Výroba nábytku	0	1	1	1	0,39%
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	1	0	1	0	0,39%
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	2	0	2	2	0,79%
Výstavba budov	10	2	12	10	4,72%
Špecializované stavebné práce	12	0	12	9	4,72%
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	1	1	2	1	0,79%
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	8	5	13	11	5,12%
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	4	10	14	11	5,51%
Pozemná doprava a doprava potrubím	5	2	7	7	2,76%
Ubytovanie	1	2	3	1	1,18%
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	4	2	6	6	2,36%
Nakladateľské činnosti	1	1	2	2	0,79%
Telekomunikácie	2	0	2	2	0,79%
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	1	0	1	1	0,39%
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	0	4	4	3	1,57%
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	0	1	1	0	0,39%
Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	2	1	3	2	1,18%
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	5	0	5	4	1,97%
Vedecký výskum a vývoj	0	1	1	1	0,39%
Reklama a prieskum trhu	1	1	2	2	0,79%
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	0	1	1	1	0,39%
Prenájom a lízing	1	0	1	1	0,39%
Sprostredkovanie práce	2	2	4	4	1,57%
Bezpečnostné a pátracie služby	2	0	2	2	0,79%
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	1	0	1	1	0,39%
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	0	7	7	6	2,76%
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	8	17	25	23	9,84%
Vzdelávanie	4	13	17	14	6,69%
Zdravotníctvo	5	6	11	11	4,33%
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	1	1	2	2	0,79%
Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	0	1	1	1	0,39%
Činnosti členských organizácií	0	2	2	2	0,79%
Ostatné osobné služby	1	2	3	3	1,18%
Nezistené	13	8	21	10	8,27%

Spolu	136	118	254	205	
--------------	------------	------------	------------	------------	--

Hlavnými zamestnávateľmi v obci je samospráva obce a spoločnosť Generi Slovakia s.r.o, zaoberajúca sa výrobou elektrických zariadení.

Najvýznamnejší zamestnávateľia obyvateľov obce mimo obce sú Bukóza Holding Hencovce, Linora Hencovce, Chemko Strážske, Slovakia Steel Strážske, Poľnohospodárske družstvo Hencovce.

Stav počtu nezamestnaných v obci je od roku 2011 relatívne nemenný (Tab. 6). Z hľadiska dĺžky evidencie sa však jedná najmä o dlhodobo nezamestnaných.

Tab. 6: Počet evidovaných nezamestnaných v obci

Obec	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kladzany	53	41	58	56	50	53

Zdroj: ŠÚ SR

Okres Vranov nad Topľou, ktorého je obec Kladzany súčasťou, dlhodobo patrí medzi okresy s mierou nezamestnanosti vyššou ako je slovenský priemer (SR – 10,98 %, okres - 17,48%, zdroj: UPSVAR, stav k 31.10.2015). Z hľadiska štruktúry nezamestnanosti výrazne prevažujú najmä uchádzači evidovaní na úrade práce viac ako 12 mesiacov (dlhodobo nezamestnaní), pričom tento pomer je horší, ako je tomu na úrovni Prešovského kraja, či SR. Z hľadiska kvalifikácie je najviac nezamestnaných z radov obyvateľov so stredoškolským odborným vzdelaním.

Tab. 7: Štruktúra UoZ podľa doby trvania nezamestnanosti v SR

Územie	UoZ spolu	v tom (v mesiacoch)		
		menej ako 7	7 - 12	viac ako 12
Okres Vranov nad Topľou	8839	2194	1099	5546
		24,82%	12,43%	62,74%
Prešovský kraj	73988	21233	9713	43042
		28,70%	13,13%	58,17%
Slovensko	344199	113760	50338	180101
		33,05%	14,62%	52,32%

Zdroj: UPSVAR, stav k 31.10.2015

Tab. 8: Počet poberateľov pomoci v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke so spoločne posudzovanými osobami z počtu obyvateľov

	Počet pob. PHN so spoločne posudz. osobami	Počet obyvateľov k 31.12.2014	Podiel osôb v HN z počtu obyv. v %
Slovenská republika	248 280	5 421 349	4,58
Prešovský kraj	64 389	819 977	7,85
Okres Vranov nad Topľou	8 923	80 508	11,08

Zdroj: UPSVAR, stav k 31.10.2015

Podiel počtu poberateľov dávok v hmotnej núdzi v okrese Vranov nad Topľou je viac ako dvojnásobný oproti stavu na úrovni SR a o 40% vyšší, ako v prípade podielu poberateľov na úrovni Prešovského kraja, čo je v súlade s vyššou mierou nezamestnanosti v okrese, z ktorej výrazne prevažuje najmä dlhodobá nezamestnanosť (viac ako 12 mesiacov).

1.3.2 Podnikateľské prostredie a lokálna zamestnanosť v obci

V obci Kladzany má sídlo **31 podnikateľov – fyzických osôb**, z ktorých prevažujú živnostníci. Počet živnostníkov však kontinuálne od roku 2010 klesá. Tri (3) registrované právnické osoby so sídlom v obci Kladzany (stav podľa ORSR, december 2015) sa zameriavajú najmä na kúpu tovaru za účelom predaja, sprostredkovateľskú činnosť, autodopravu, prípadne na textilnú výrobu.

Tab. 9: Počet fyzických osôb v obci

	2010	2011	2012	2013	2014
Živnostníci	35	36	33	26	26
Slobodné povolania	2	2	2	2	3
Samostatne hospodáriaci roľníci	1	1	2	2	2
Fyzické osoby - podnikatelia (osoby)	38	39	37	30	31

Zdroj: ŠÚ SR

Tab. 10: Počet právnických osôb v obci

	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby ziskové	1	1	2	2	3
Právnické osoby neziskové	10	10	10	9	11
Spolu	11	11	12	11	14

Zdroj: ŠÚ SR

1.3.2.1 Obecný sociálny podnik

S cieľom **podporiť lokálnu zamestnanosť** (s ohľadom na viac ako 80% dochádzku za prácou mimo obce) Obec Kladzany začala s prípravou založenia **Obecného sociálneho podniku (OSP)** s cieľom zavedenia potrebných činností pre spravovanie obce, vytvorenia pracovných príležitostí pre disponibilnú pracovnú silu najmä z radov evidovaných nezamestnaných obyvateľov obce a to zhodnotením majetku obce a využitím nevyužívanej hospodárskej budovy a pozemku bývalého včelína, ako aj lesného pozemku v majetku obce (25 ha). Plánované zameranie činností OSP je v súlade s Územným plánom obce Kladzany, ako aj so stratégiou rozvoj vidieka MAS Pod hradom Čičva. Zakladateľský podnikateľský plán OSP (schválený v obecnom zastupiteľstve) navrhuje nasledovné činnosti :

1. príprava, zhromažďovanie, **úprava a predaj drevnej hmoty** na vykurovacie účely (palivové

drevo),

2. **chov oviec** – za účelom spásania trávnatých porastov verejnej zelene, resp. pozemkov o ktoré sa obec ako vlastník stará s cieľom úspory nákladov obce na údržbu zelene,
3. **včelárstvo** (5 úľov) – výroba a predaj včelích produktov.

Založenie OSP si vyžaduje realizáciu stavebných úprav vo včelíne, nákup strojov a vybavenia, ako aj včelstiev. Z hľadiska financovania kapitálovej potreby zakladateľského rozpočtu OSP je plánované využitie vlastných prostriedkov obce, v prípade ich nedostatku aj využitie cudzích zdrojov získaných formou grantov, dotácií, darov, prípadne úveru alebo lízingu. Zámerom je (už v roku 2016) vytvoriť minimálne 4 pracovné príležitosti.

Produkty činnosti OSP budú ponúkané predovšetkým obyvateľom obce, občanom bližšieho okolia a v ďalších rokoch činnosti aj širšej spotrebiteľskej verejnosti.

1.4 Technická a dopravná obsluha územia obce

1.4.1 Dostupnosť a dopravná infraštruktúra

Obec Kladzany sa rozkladá po oboch stranách štátnej cesty II. Triedy II/554 regionálneho významu, ktorá severojužne spája dve cesty nadregionálneho významu: 1/18 v smere Vranov n. Topľou - Strážske - Michalovce a II/558 v smere Vranov n. Topľou - Humenné - Snina, na ktorú sa v Sedliskách napája cesta II/557 v smere Domaša - Stropkov - Stročín. Obec je priamo dopravne prepojená s obcami Hencovce a Majerovce účelovou spevnenou komunikáciou. Vzdialenosť do najbližších miest z obce je:

- do Vranova nad Topľou 15 km,
- do Humenného 15 km,
- do Michaloviec 30 km,
- do Prešova 60 km,
- do Košíc 60 km.

Vzdialenosť obce k hraniciam susedných štátov je do Ukrajiny cca 70 km, do Maďarska cca 60 km a do Poľska cca 90 km. Blízkosť hraníc so susednými štátmi je príležitosťou pre intenzívnejšiu vzájomne výhodnú cezhraničnú spoluprácu.

Cesta II tr. prechádza intravilánom obce v dĺžke 1,6 km, dĺžka **miestnych komunikácií** (spojovacích a obslužných) je 2,8 km, dĺžka chodníkov v obci je 1,6 km. Stavebno – technický stav miestnych komunikácií, najmä povrchov miestnej cestnej siete je zlý, až havarijný a je potrebná ich rekonštrukcia; a v súlade s územným plánom aj výstavba/dostavba. V obci sa nenachádzajú žiadne cyklistické/cyklodopravné chodníky.

V obci sa nachádzajú dva mosty cez rieku Ondava, z ktorých jeden, spájajúci obec Kladzany s obcou Hencovce, je v dezolátnom stave, keďže vzhľadom na neusporiadané majetkové pomery nebol dlhé roky udržiavaný. Záplavy v roku 2010 na viac podmyli jeden z jeho dvoch pilierov. Vzhľadom na tieto skutočnosti je plánovaná výstavba nového mosta.

Verejnú dopravu pre obec zabezpečujú spoje SAD pravidelným spojením v postačujúcich intervaloch, najmä ráno a v poobedňajších hodinách v pracovné dni. Cez víkend a cez sviatky prichádzajú aj odchádzajú z obce 3 autobusové spoje. Nachádzajú sa tu 2 autobusové zastávky.

Obcou nevedie železničná trať. Najbližšie osobné železničné stanice sú okrem Vranova nad Topľou v Nižnom Hrabovci a malé osobné zastávky v miestnej časti Vranovské Dlhé a v obci Hencovce.

1.4.2 Zásobovanie pitnou vodou a kanalizačná sieť

Výstavba verejnej vodovodnej siete a kanalizácie prebiehala v obci v rokoch 1973 a 1974.

Zásobovanie pitnou vodou

Obec Kladzany je plne zásobovaná pitnou vodou z verejného vodovodu, ktorý je napojený na prívodné potrubie DN 150 z vodojemu v Nižnom Hrabovci, ktorý má objem 1x400m³. Z neho sú zásobované obce: Kladzany - Kučín, Nižný Hrabovec - Poša, Nižný Hrušov - Dlhé Klčovo. Zdrojom vody pre vodojem je vodná nádrž Starina. Voda je doň privádzaná prívodným oceľovým potrubím DN 300 vetvou Vranov - Strážske, ktorá sa napája na rozvody VVS Starina pri VDJ Vranov n. Topľou (2x650 m³).

Vodovodná sieť je v správe Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. Košice, odštepny závod Vranov nad Topľou. Kvalita pitnej vody je vo všetkých sledovaných parametroch v norme (Tab. 11 a Tab. 12).

Tab. 11: Kvalita pitnej vody

Názov OM		2014						1.Q 2015					
	Názov ukazovateľa	celk.tvrd.	NO3-	Fe	Mn	voľný chlór	pH	celk.tvrd.	NO3-	Fe	Mn	voľný chlór	pH
	Merná jednotka	mmol/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	-	mmol/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	-
	Limit	1,1 - 5 (OH)	50,0	0,20	0,050	0,050 - 0,30	6,50 - 9,50	1,1 - 5 (OH)	50,0	0,20	0,050	0,050 - 0,30	6,50 - 9,50
Kladzany r.s. č.d.150		1,02	2,36	0,037	0,02	0,07	8,07	0,92	1,68	0,02	0,02	0,08	8,09
Kladzany r.s. Materská škola		1,08	3,67	0,13	0,02	0,07	7,75	NA	NA	NA	NA	NA	NA
Kladzany r.s. Obecný úrad		1,14	2,74	0,044	0,02	0,05	8	1,07	4,43	0,05	0,02	0,06	8,57
Kladzany r.s. Základná škola		1,16	3,7	0,039	0,02	0,05	8,1	1,06	3,60	0,04	0,02	0,06	8,20

Zdroj: <http://vodarne.eu/index.php?id=kvalita-vody>

Tab. 12: Kontroly kvality pitnej vody vo verejných vodovodoch

Celkový počet vyšetrených vzoriek		Z toho:		Nevyhovujúce vzorky:					
		nevyhovujúcich		Fyzikálne chemické		a Mikrobiologické biologické		a Radiologické	
PM	KM	počet	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Výročná správa RÚVZ Vranov nad Topľou, 2014, monitoring vykonaný v roku 2014

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

V obci je zrealizovaná verejná kanalizácia ako jednotná pre splaškové vody a časť dažďových vôd. Kanalizácia je zaústená do štrbinovej čističky odpadových vôd, na ktorej bolo neskôr vybudované dochlórovanie. Jej kapacita je 127 m³/deň.

V roku 1985 bola dokončená výstavba vlastnej čističky odpadových vôd (ČOV). ČOV aj kanalizačná sieť je v správe VVS a. s., Košice. Na vodovodnú a kanalizačnú sieť je napojených 100% domácností.

1.4.3 Elektrická energia a zemný plyn

Objekty v obci Kladzany sú zásobované elektrickou energiou z 2 transformátorových staníc TR1, TR2. Trafostanice slúžia pre zásobovanie maloodberateľov pomocou distribučnej NN siete, časť výkonu trafostaníc využívajú podnikateľské subjekty situované v ZÚ sídelného útvaru. Trafostanice v sídle sú pripojené pomocou VN 22 kV prípojky k vonkajšej linke VN 22 kV č. 224 trasovanej západne od sídla. Vonkajšia linka vzdušného vedenia VVN 110 kV č. 719 je trasovaná juhozápadne a západne od sídla. Trafostanice TR1 a TR2 sú k vonkajšiemu vedeniu VN 22 kV pripojené pomocou prípojok VN 22 kV zrealizovaných vzdušnými lanami AlFe6 na betónových stožiaroch.

Pri vstupe do obce (severne vedľa zastavaného územia obce vedľa obytnej zástavby rodinných domov) je na celkovej ploche cca. 33250 m² vybudovaná fotovoltická elektráreň nasledujúcimi charakteristikami:

Inštalovaný výkon (v MWp)	0,990
Montáž	zem
Výroba elektriny (MWh/ rok – predpoklad)	1150
Uvedenie do prevádzky	Jún 2011
Prevádzkovateľ	INMADE s.r.o.

Zdroj: http://ecb.sk/fileadmin/user_upload/editors/documents/Kniha_OZE_A5_def_web.pdf

Vyrobená **elektrická energia** sa dodáva do siete VSE a.s. cez obojsmerný transformátor 1000 kVA. Meranie spotrebovanej a dodávanej elektrickej energie je vo VN-22kV rozvádzači trafostanice. Prevádzka FTVE je automatická, bez potreby údržby a bez potreby prevádzkových pracovníkov.

Obec je plynofikovaná plynovodom zemného plynu naftového napojeným na vybudované zariadenia plynárenského podniku VTL prípojky DN 150, PN 4,0 Mpa, VTL/STL RS 10 000/2/1-440 pri areáli Pórobetón Vranov, prepúšťacej STL/STL RS 3 000/2/1-416 v Hencovciach. Bod napojenia sa nachádza pri HD PD Kladzany na plynovod DN 200 PN, 0,3 Mpa, odkiaľ je plyn vedený STL potrubím DN 150 až po premostenie cez rieku Ondava, kde sa pred mostom reguluje na potrubie DN 100. Napojenie domácností v obci je 100%.

1.4.4 Telekomunikácie a IKT

Obec je pokrytá signálom v sieti operátorov Slovak Telekom, O₂ ako aj Orange pre volacie služby a pre mobilný internet. Pevné, vysokorýchlostné internetové pripojenie v obci zabezpečujú viacerí prevádzkovatelia (napr. Slovak Telekom a.s., WaTel s.r.o., Minet s.r.o., Slovanet a.s., Orange Slovensko a.s. a pod.)

Tab. 13: Napojenie vybraných objektov v obci na internet

obecný úrad	materská škola	základná škola
áno	áno	áno

Zdroj: OcÚ, stav k 31.12.2014

1.4.5 Obecný rozhlas

Obecný rozhlas je zrealizovaný vzdušným vedením osadeným na stĺpoch verejného osvetlenia s rozmiestnením reproduktorov v potrebných vzdialenostiach. Obecný rozhlas je ovládaný z budovy obecného úradu, kde je osadená rozhlasová ústredňa.

1.4.6 Verejné osvetlenie

V roku 2012 v obci Kladzany prebehla modernizácia verejného osvetlenia (VO) za účelom zníženia energetickej náročnosti, zníženia nákladov na údržbu, modernizácie a unifikácie svetelných telies, zníženia prevádzkových nákladov, zvýšenia svetelno-technických vlastností osvetľovacej sústavy, prehľadnej evidencie prevádzky svetelných bodov a zabezpečenia trvalej prevádzky VO s pozitívnym dopadom na životné prostredie. V rámci modernizácie bolo vymenených 77 súčasných svietidiel aj s výložníkom za LED svietidlá s celkovým výkonom 60W, s minimálnou svietivosťou 87 lm/W a svetelnými emisiami horizontálne alebo smerom dohora 0 cd/klm a doplnených bolo ďalších 14 svietidiel. Územie obce je pokryté verejným osvetlením v plnom rozsahu.

1.5 Bývanie a občianska vybavenosť obce

Nižšie uvedená tabuľka (Tab. 14) uvádza charakteristiky bytového fondu v obci. V obci sa nachádza len jeden bytový dom bežného štandardu so 6 bytovými jednotkami a nenachádza sa tu žiadny bytový dom nižšieho štandardu. S ohľadom na vidiecky charakter obce **prevláda individuálna bytová výstavba** (IBV). V sledovanom období rokov 2010 – 2014 bolo v obci postavených 10 rodinných domov.

Tab. 14: Bytový fond v obci

Počet rodinných domov (spolu)	Trvalo obývané rodinné domy	Neobývané rodinné domy	Počet bytových domov bežného štandardu	Počet bytových jednotiek	Počet obyvateľov v bytoch
200	170	30	1	6	20

Zdroj: OcÚ, stav k 31.12.2014

Tab. 15: Bytová výstavba v obci

	2010	2011	2012	2013	2014
Počet postavených rodinných domov	1	1	2	3	3

Zdroj: OcÚ, stav k 31.12.2014

Obec má vybudovanú základnú občiansku vybavenosť zodpovedajúcu veľkosti a polohe sídla.

1.5.1 Vzdelávacia infraštruktúra

V obci sa nachádza jedna **materská škola** a jedna **základná škola**, obe sú v zriaďovateľskej pôsobnosti obce a sídlia v jednej budove.

Materská škola je s celodennou prevádzkou s jednou triedou (počas celého sledovaného obdobia). V škôlke sú stabilne zamestnaní 2 pedagogickí a 3 nepedagogickí zamestnanci. Počet detí v škôlke je relatívne stabilný a vzhľadom na demografický vývoj nie je potrebné zvyšovanie jej kapacity. Celková kapacita MŠ je 25 detí a nie je naplnená (viď. Tab. 16).

Základná škola s celodennou prevádzkou a s jednou triedou pre ročníky 1. – 4. počas celého sledovaného obdobia stabilne zamestnáva 2 pedagogických a 1 nepedagogického zamestnanca. Počet detí v škole je relatívne stabilný. Celková kapacita ZŠ je spolu 30 žiakov dlhodobo nenaplnená (Tab. 17). Vzhľadom na nepriaznivý až havarijný stavebno -technický stav budovy (zatekanie strechy), ako aj stav vybavenia, je potrebná jej komplexná rekonštrukcia a obnova. Školská jedáleň je súčasťou budovy. Zámerom rekonštrukcie je aj modernizácia kuchyne.

Obec má záujem udržať v obci materskú školu. V prípade zrušenia základnej školy a z dôvodu starnutia obyvateľstva, je zámer obce v objekte zriadiť terénne a ambulantné sociálne služby pre starších občanov, napr. denný stacionár v spolupráci s blízкими obcami.

Tab. 16: Materská škola v obci

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Počet žiakov	13	14	11	11	12
Počet tried	1	1	1	1	1
Počet špeciálnych tried	0	0	0	0	0
Počet pedagogických pracovníkov	2	2	2	2	2
Počet nepedagogických pracovníkov	3	3	3	3	3

Zdroj: OcÚ Kladzany

Tab. 17: Základná škola v obci

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Počet žiakov	12	13	12	11	10
Počet tried	1	1	1	1	1
Počet špeciálnych tried	0	0	0	0	0
Počet pedagogických pracovníkov	2	2	2	2	2
Počet nepedagogických pracovníkov	1	1	1	1	1

Zdroj: OcÚ Kladzany

1.5.2 Sociálna a zdravotná infraštruktúra a služby

Priamo v obci sa nenachádzajú inštitúcie/zariadenia poskytujúce sociálne služby či zdravotnú starostlivosť, ani lekáreň. Tieto služby sú pre obyvateľov obce poskytované v blízkom okresnom meste Vranov n/Topľou. Obec vie zabezpečiť opatrovateľskú službu, avšak nie je v súčasnosti v obci o ňu záujem. Perspektívne, vzhľadom na demografický vývoj a pomerne rýchle starnutie obyvateľov obce Kladzany (viď. kap. 1.2), je potrebné v plánovacom období 2016 – 2022 (2025) plánovať rozšírenie najmä terénnych sociálnych služieb pre túto cieľovú skupinu obyvateľov obce.

1.5.3 Ďalšie objekty občianskej vybavenosti a verejné priestranstvá v obci

Ďalšie objekty patriace do občianskeho vybavenia obce sú Požiarna zbrojnica a cintorín s Domom smútku. V obci pôsobí Dobrovoľný hasičský zbor a požiarnu zbrojnicu je potrebné rekonštruovať a vybaviť potrebnou technikou najmä vzhľadom na opakujúce sa záplavy z prítalových dažďov a z okolitých polí. Pre cintorín chýba prístupová cesta a parkovisko.

V obci sa nachádza predajňa potravín Jednota, doplnkový tovar a pohostinstvo, čo pre základné potreby obyvateľov obce zatiaľ postačuje.

1.6 Kultúrny, spoločenský a športový život v obci a infraštruktúra

Obec na obecnej/lokálnej úrovni organizuje niekoľko pravidelných kultúrno-spoločenských, či športových aktivít pre svojich obyvateľov ako je napr. Deň matiek, Úcta k starším, Mikuláš, Vianočná akadémia, Karneval, Európsky deň rodičov, Rodičovský ples, Stolnotenisový turnaj, Výstup na Brekov, či Výstup na Čičvu.

Obec Kladzany významne zviditeľňuje a promuje amatérske divadlo s názvom **Kladzianske ľudové divadlo (KĽUD)**, ktoré má v obci už vyše 90 ročnú tradíciu. Divadlo KĽUD raz ročne pripraví premiéru z vlastnej autorskej dielne a hrá cca 20 divadelných predstavení ročne v miestom nárečí. Divadlo KĽUD a jeho aktivity podporuje finančne aj obec Kladzany a majú ďaleko nadmiestny i nadregionálny charakter s vysokým záujmom i návštevnosťou cca 5.000 divákov/rok na všetkých predstaveniach.

Aktívnu činnosť v obci vykazujú aj ďalšie kultúrne, spoločenské inštitúcie a neziskové organizácie rôzneho zamerania: Miestna organizácia Matice Slovenskej, Základná organizácia Slovenského zväzu zdravotne postihnutých, Klub turistov Sosna, Telovýchovná jednota - futbalový, stolnotenisový a kulturistický oddiel, Folklórna skupina Ondavanka, Poľovnícky spolok (Poľovná oblasť Tovarné, Poľovný revír – výrazná väčšina PR Riedky Vrch, malá časť v Čičve). Folklórne skupiny, ktoré sa s nedostatkom finančných zdrojov snažia zachovať tradície Horného Zemplína, pôsobia aj v ďalších a blízkych okolitých obciach a bolo by vhodné v rámci spolupráce v rozvoji vidieka Pod Hradom Čičva uvažovať o spájaní a spoločnom programe, pôsobení so spoločnou prezentáciou navonok.

Obec Kladzany sú súčasťou viacerých regionálnych až celoslovensky pôsobiacich inštitúcií a to Združenie miest a obcí Slovenska, ZMO Vranovského regiónu, Združenie obcí pod hradom Čičva, Miestna akčná skupina Pod hradom Čičva i Regionálne vzdelávacie centrum Michalovce. Členské poplatky ročne predstavujú čiastku 760 EUR.

Aj napriek blízkosti hraníc so susednými štátmi Maďarsko, Ukrajina a Poľsko, nie sú v obci a pre obec v spolupráci s inštitúciami z prihraničia realizované konkrétne vzájomne výhodné aktivity.

1.6.1 Kultúrno – spoločenská, športová a voľnočasová infraštruktúra

Obec Kladzany disponuje nasledujúcou kultúrno-spoločenskou infraštruktúrou:

- Kultúrny dom v centre obce, v ktorom sídli i obecný úrad, je v nevyhovujúcom stavebno-technickom stave. Rekonštrukcia objektu je nutná, a to z vonkajšej strany najmä zateplenie, ďalej rekonštrukcia interiérov vrátane bezbariérovosti vrátane vybavenia (zvuková technika).

- Evanjelický kostol.
- Rímskokatolícky Kostol Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi.
- Knižnica - zriadená v budove Obecného úradu s 2256 knižničnými jednotkami, v súčasnosti však nie je záujem o vedenie knižnice.

V obci chýba multifunkčné ihrisko, či oddychová zóna, ktorá by slúžila všetkým generáciám aktívnych obyvateľov obce (multigeneračné ihrisko/oddychová zóna). Kladzany síce majú futbalové ihrisko ale nemá futbalový klub. Trávnatá plocha sa neudržiava a pre športovcov chýba sociálne zázemie, najmä šatne. Ihrisko sa využíva len sporadicky na futbalové turnaje, mimosúťažné futbalové aktivity príp. iné pohybové aktivity detí.

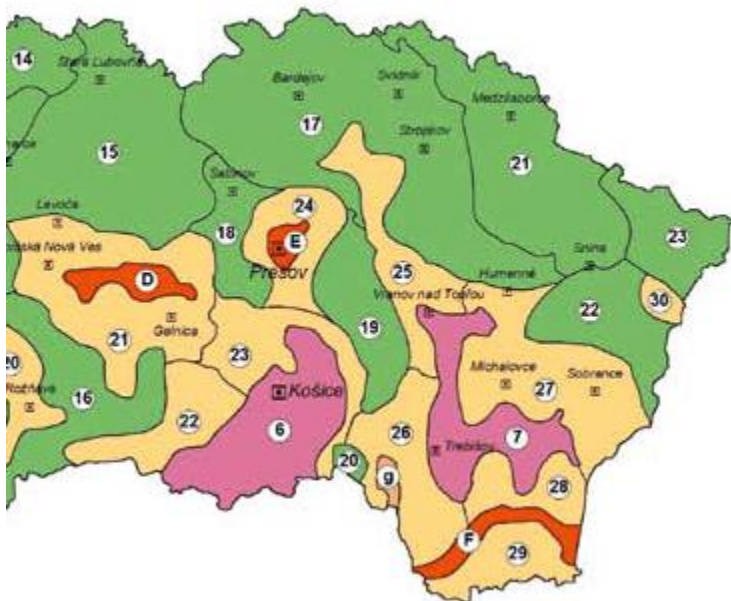
Rovinatý charakter obce v blízkosti rieky Ondava pod hradom Čičva a čistá voda Ondavy (najčistejšia povrchová riečna voda v rámci Východného Slovenska) vytvára vynikajúce podmienky pre rozvoj cykloturistiky a výstavbu cykloturistických trás na brehoch rieky Ondava, ako aj rozšírenie služieb pre vodáctvo na rieke Ondava. V súlade s územným plánom obce sa v katastri obce pri rieke Ondava plánuje výstavba móla ako výstupná stanica s príležitosťou využívania turistickej i cykloturistickej ponuky.

V súčasnosti je obec Kladzany súčasťou náučného chodníka a turistickej trasy „Historický okruh pod hradom Čičva“. Bohatý a zaujímavý prírodný i kultúrny potenciál obce Kladzany - jeho využitie, je príležitosťou pre rozvoj voľnočasových, rekreačných a pohybových aktivít aj pre ľudí z mestského prostredia (blízke i vzdialenejšie mestá ako nad Topľou, Michalovce, Humenné), ktorými sa Kladzany môžu stať ponukou pre prímestskú koncom týždňovú a víkendovú rekreáciu.

1.7 Životné prostredie

Ministerstvo ŽP SR každoročne hodnotí stav v oblasti znečistenia ovzdušia, znečistenia vôd a produkcie odpadov, ktoré v značnej miere profilujú environmentálnu situáciu v jednotlivých regiónoch SR s cieľom spracovať ich environmentálnu regionalizáciu. Jednotlivé oblasti SR sú zatriedené do jedného z 5 stupňov kvality ŽP (prostredie vysokej kvality až prostredie silne narušené). Zemplínska oblasť (ružová plocha č. 7 na Obr. 1) je oblasťou s narušeným životným prostredím (4. stupeň, stav v roku 2013).

Obr. 1: Zemplínska zaťažená oblasť

Zdroj: Správa o stave ŽP SR, MŽP, 2013

1.7.1 Odpadové hospodárstvo

Obyvatelia obce v roku 2014 vyprodukovali 56,69 t komunálneho odpadu. Pre porovnanie v predchádzajúcich rokoch bola produkcia komunálnych odpadov nasledovná: v r. 2013 - 64,93 t, v r. 2012 - 68,59; v r. 2011 - 54,32; v r. 2010 - 38,05. **V obci teda rastie množstvo produkováných komunálnych odpadov aj napriek tomu, že počet obyvateľov klesá.**

V obci je zavedený separovaný zber vrecového typu. Separujú sa papier, plasty, sklo, kovy, nebezpečné odpady, kuchynský odpad, elektronický šrot a šatstvo. V obci sa nenachádza vlastný zberný dvor ani kompostovisko. Pre svojich obyvateľov obec zabezpečuje pristavenie a vývoz 2 veľkokapacitných kontajnerov ročne, čo postačuje a nejaví sa potreba výstavby zberného dvora, či obecného kompostoviska nad rámec kompostovania biologických odpadov v rámci súkromných záhrad.

Vývoz komunálneho aj vyseparovaného odpadu zabezpečuje dvakrát mesačne spoločnosť Marius Pedersen a.s., ktorá nesešparovaný odpad likviduje skládkovaním v Strážskom.

Na území obce sa 30 rokov nachádzajú dve čierne skládky – poľná cesta pri rieke Ondave smerom na obec Hencovce. Obec tieto skládky opakovane likviduje na vlastné náklady, ako aj prostredie po likvidácii čiernych skládok zveľaďuje s podporou externých zdrojov (Ekopolis, Nadácia Orange a ďalšie). Tak vznikli napr. oddychové zóny v obci a pri Ondave.

1.7.2 Kvalita ovzdušia

V obci nemá sídlo žiadna priemyselná prevádzka, činnosť ktorej by mala podstatný vplyv na kvalitu životného prostredia, kvalitu ovzdušia. Obec je však súčasťou oblasti riadenia kvality ovzdušia (ORKO) v okrese Vranov nad Topľou (Vranov nad Topľou a obce Hencovce, Kučín, Majerovce, Nižný Hrabovec a Kladzany) z dôvodu dlhodobého prekročovania denného priemeru suspendovaných prachových častíc PM₁₀. V oblasti riadenia kvality ovzdušia s rozlohou 65 km² žije takmer 28 000 obyvateľov.

Obr. 2: Geografické vymedzenie ORKO Vranov nad Topľou

Zdroj: Hodnotenie kvality ovzdušia v SR, SHMÚ, 2013

Medzi najvýznamnejšie zdroje znečisťovania ovzdušia tuhými znečisťujúcimi látkami v ORKO patria stacionárne zdroje Bukózy Holdingu, automobilová doprava a lokálne kúreniská. Podľa dlhodobých sledovaní je ORKO Vranov nad Topľou najmenej ventilovanou oblasťou zo všetkých ORKO v rámci Slovenskej republiky. Pre uvedenú oblasť je vypracovaný „Program na zlepšenie kvality ovzdušia“ ako všeobecne záväzná vyhláška a akčné plány (Výročná správa RÚVZ Vranov nad Topľou, 2014) s opatreniami na dosiahnutie skvalitnenia ovzdušia.

Tab. 18: Najvýznamnejší znečisťovatelia ovzdušia v Prešovskom kraji

Tuhé znečisťujúce látky		SO ₂	
Prevádzkovateľ / zdroj	Okres	Prevádzkovateľ / zdroj	Okres
1. BUKOCEL, a.s., Hencovce	Vranov n/Topľou	BUKÓZA ENERGO, a.s., Vranov nad Topľou	Vranov n/Topľou
2. CHEMES, a.s., HUMENNÉ	Humenné	CHEMES, a.s., HUMENNÉ	Humenné
3. BIOENERGY BARDEJOV, s.r.o., Bardejov	Bardejov	Energy Snina, a.s.	Snina
4. Kronospan SK, s.r.o., Prešov	Prešov	BUKOCEL, a.s., Hencovce	Vranov n/Topľou
5. BUKÓZA ENERGO, a.s., Vranov nad Topľou	Vranov n/Topľou	Zeocem Bystre, a.s.	Vranov n/Topľou
6. TATRAVAGÓNKA, a.s., POPRAD	Poprad	Zastrova, a.s., Spišská Stará Ves	Kežmarok
7. Zeocem Bystre, a.s.	Vranov n/Topľou	DSS Spišský Št. Spišský Štvrtok	Levoča
8. Spravbytherm, s.r.o., Kežmarok	Kežmarok	MO SR, kotolňa Kamenica n. Cirochou	Humenné
9. SCHULE SLOVAKIA, s.r.o., Poprad	Poprad	ZŠ Malcov	Bardejov
10. Lesy Slovenskej republiky o.z. Vranov n. Topľou	Vranov n/Topľou	Podtatranská vodár. prevádzková spoločnosť, a.s.	Stará Ľubovňa
NO _x		CO	
Prevádzkovateľ / zdroj	Okres	Prevádzkovateľ / zdroj	Okres
1. BUKÓZA ENERGO, a.s., Vranov nad Topľou	Vranov n/Topľou	BUKOCEL, a.s., Hencovce	Vranov n/Topľou
2. CHEMES, a.s., HUMENNÉ	Humenné	Leier Baustoffe SK s.r.o., Petrovany	Prešov
3. BUKOCEL, a.s., Hencovce	Vranov n/Topľou	BIOENERGY BARDEJOV, s.r.o., Bardejov	Bardejov
4. BIOENERGY BARDEJOV, s.r.o., Bardejov	Bardejov	BUKÓZA ENERGO, a.s., Vranov nad Topľou	Vranov n/Topľou
5. Energy Snina, a.s.	Snina	CHEMES, a.s., HUMENNÉ	Humenné
6. SPRABYBYT, a.s., Prešov	Prešov	SPRABYBYT, a.s., Prešov	Prešov
7. DALKIA POPRAD, a.s.	Poprad	TENERGO BRNO, a.s., prev. Snina	Snina
8. Kronospan SK, s.r.o., Prešov	Prešov	Energy Snina, a.s.	Snina
9. Zeocem Bystre, a.s.	Vranov n/Topľou	Kronospan SK, s.r.o., Prešov	Prešov
10. TATRAVAGÓNKA, a.s., POPRAD	Poprad	SCHULE SLOVAKIA, s.r.o., Poprad	Poprad

Zdroj: Hodnotenie kvality ovzdušia v SR, SHMÚ, 2010

Z vyššie uvedenej tabuľky je zrejmé, že medzi najvýznamnejších znečisťovateľov v Prešovskom kraji, v tesnej blízkosti obce Kladzany, patria BUKOCEL a.s., Hencovce, a BUKÓZA ENERGO a.s., Vranov nad Topľou, a CHEMES a.s., Humenné.

Okrem produkcie prachových častíc pociťujú obyvatelia obce pri určitom prúde vzduchu aj nepríjemný zápach z vypúšťaných plynov (merkaptan) z prevádzky vyššie uvedených podnikov, čo však je len o subjektívnom vnímaní bez vplyvu na zdravie obyvateľstva.

1.7.3 Stav vôd

Obcou Kladzany preteká rieka Ondava, ktorá je podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 211/2005 Z. z. tzv. Vodohospodársky významným vodným tokom. V zmysle nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z. z. je kataster obce Kladzany zraniteľnou oblasťou definovanou ako poľnohospodársky využívané územie, z ktorého odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l⁻¹, alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť.

Medzi významných znečisťovateľov patria komunálne odpadové vody a priemyselné odpadové vody (na tomto úseku toku najmä z Bukocel a. s., Hencovce).

V súvislosti so zrážkovou činnosťou a z dôvodu zlého obhospodarovania okolitých polí s vykazovanou vysokou vodnou eróziou, boli v rokoch 1990 až 2012 zaznamenané viaceré povodne (najhoršie 03/1999, 07/2004, 03/2006, 06 a 07/2012) z privalových dažďov, pri ktorých bolo zaplavených 7 rodinných domov a cesta. Škody spolu boli vyčíslené na cca 150.000,- €.

V územnom pláne obce (zmeny a doplnky 2011) sú v záväznej časti dokumentu navrhované protipovodňové opatrenia – protipovodňové kanály v severnej, severovýchodnej, severozápadnej a juhovýchodnej časti zastavaného územia obce.

1.7.4 Pôda, lesy a ekologická stabilita územia

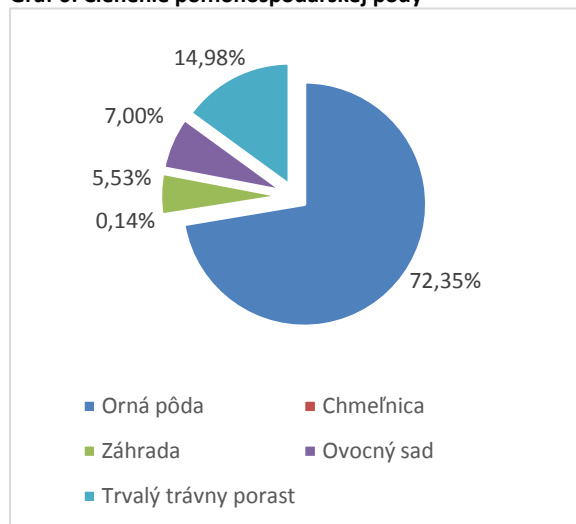
Približne 52% územia obce tvorí poľnohospodárska pôda, 48% nepoľnohospodárska pôda. Z poľnohospodárskej pôdy je najviac zastúpená orná pôda (72,35%) a v rámci nepoľnohospodárskej pôdy sú to lesné pozemky (69,91%). Zastavané plochy a nádvorcia tvoria 10,63% nepoľnohospodárskej pôdy, resp. 5,11% celkovej výmery územia obce.

Tab. 19: Výmera územia obce

	Celková výmera územia obce (m ²)	Poľnohospodárska pôda (m ²)	Nepoľnohospodárska pôda (m ²)
Kladzany	5 356 931	2 784 590	2 572 341

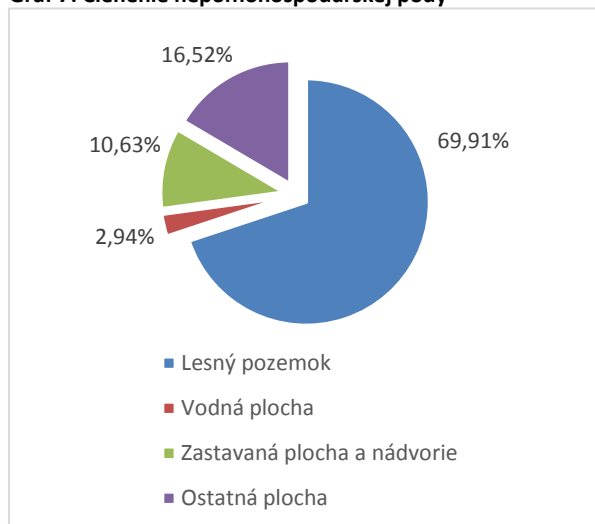
Zdroj: ŠÚ SR, stav k 31.12.2014

Graf 6: Členenie poľnohospodárskej pôdy

Zdroj: ŠÚ SR, stav k 31.12.2014

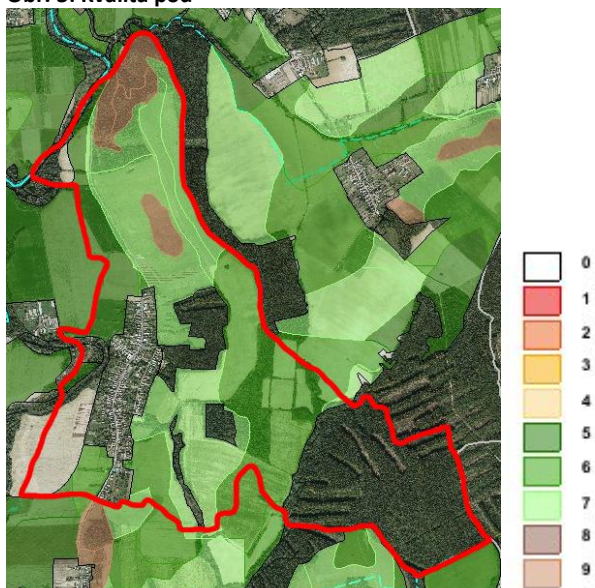
Graf 7: Členenie nepoľnohospodárskej pôdy

Zdroj: ŠÚ SR, stav k 31.12.2014

Prevažná časť pôdy v katastri katastra Kladzany je nižšej produkčnej schopnosti a jedná sa prevažne o skupinu kambizemí (hnede pôdy).

Obr. 3: Kvalita pôd

Zdroj: <http://www.podnemapy.sk/default.aspx>

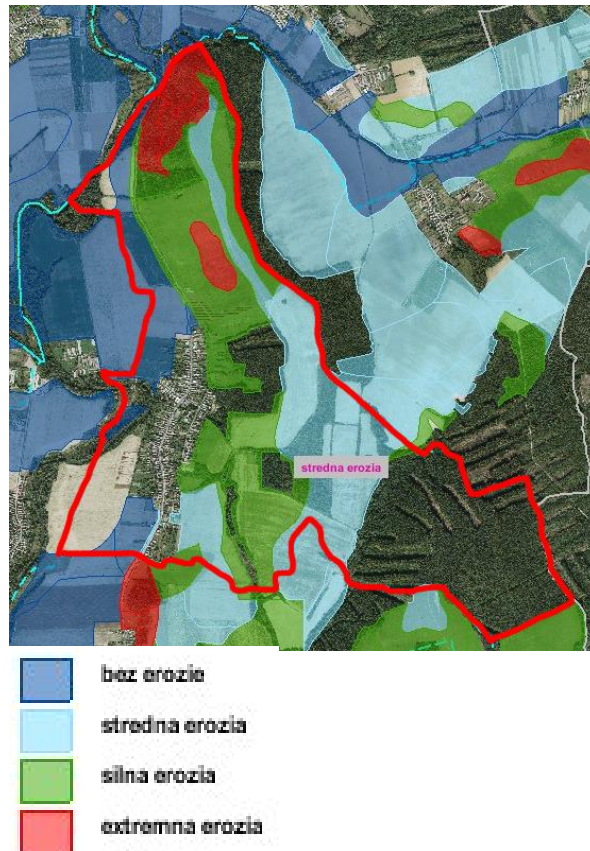
Kataster obce je postihnutý len slabou až žiadnou veternou eróziou (Obr. 4, modrá farba). Z hľadiska vodnej erózie sa tu nachádzajú územia všetkých stupňov, prevažuje však stredná a silná erózia (Obr. 5).

Obr. 4: Veterná erózia

Zdroj: <http://www.podnemapy.sk/default.aspx>

Obr. 5: Vodná erózia

Zdroj: <http://www.podnemapy.sk/default.aspx>

Tab. 20: Členenie lesných pozemkov podľa vlastníkov

Rozloha lesov - spolu (m ²)	Fyzické osoby (m ²)	Obchodné spoločnosti (m ²)	Cirkevné (m ²)	Spoločenstvá (urbár, spoloč. vlastníctvo a pod) (m ²)	Štát	Družstvá (m ²)	Obec (m ²)
1 798 369	20 000	0	0	570 000	610 000	0	320 000

Zdroj: OcÚ Kladzany, stav k 31.12.2014

Na časti lesných pozemkov v katastri obce hospodária Pasienková a lesná spoločnosť Domačky, pozemkové spoločenstvo Kladzany a Lesné a pasienkové spoločenstvo Pahorky. Celú výmeru lesných pozemkov pokrývajú lesné porasty a jedná sa o kategóriu hospodárske lesy.

Lesné pozemky hrajú dôležitú úlohu pri určovaní miery ekologickej stability katastrálneho územia obce Kladzany, ktorá bola vypočítaná na základe koeficientu ekologickej stability krajiny (KES) podľa Míchala (1982)⁴.

KES pre obec Kladzany je 1,34. Územie, ktorého KES je > 1,00 je charakterizované ako takmer vyvážená krajina, v ktorej sú technické objekty relatívne v súlade so zachovanými prírodnými štruktúrami.

⁴ Koeficient ekologickej stability je numerická hodnota, na základe ktorej je krajina zaradená do určitého stupňa ekologickej stability, ktorú Míchal (1992) definuje ako schopnosť ekologických systémov pretrvávať aj počas pôsobenia rušivého vplyvu, uchovávať a reprodukovať svoje podstatné charakteristiky i v podmienkach narúšania zvonku. Táto schopnosť sa prejavuje minimálnou zmenou počas pôsobenia rušivého vplyvu (rezistencia) alebo spontánnym návratom do východiskového stavu, resp. na pôvodnú vývojovú trajektóriu po prípadnej zmene (resiliencia).

1.8 SWOT analýza

SWOT analýza je spracovaná komplexne za všetky oblasti rozvoja a života obce na základe analytických údajov, štatistických dát, prieskumu vnímania potrieb verejnosťou a štruktúrovaného rozhovoru so starostom obce.

Lokálny ekonomický rozvoj a vidiecky cestovný ruch	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Pripravený podnikateľský zámer obce na zriadenie Obecného sociálneho podniku. - Mierne rastie počet právnických osôb podnikajúcich na území obce. - Dedina nemá neprispôsobivé, najmä rómske obyvateľstvo. - Poľnohospodárske družstvo. - 2 pasienkové a lesnícke spoločnosti. - Tradícia včelárstva. - Fotovoltaická elektrárňa v obci. - Rozvoj splavovania a vodáctva na Ondave. - Turizmus: Historický okruh Pod hradom Čičva (náučná trasa). 	<ul style="list-style-type: none"> - 80% obyvateľov dochádza za prácou – málo pracovných príležitostí priamo v obci. - Chýbajú v obci prac. príležitosti pre disponibilnú pracovnú silu z radov nezamestnaných obyvateľov. - Klesá počet živnostníkov. - V obci, ktorá je súčasťou poľnohospodársky využívanéj krajiny, nie sú SHR. - Nevyužitý potenciál obce pre rozvoj vidieckeho turizmu. - Chýbajúce alternatívne formy dopravy, najmä cyklistické chodníky. - Chýbajú cykloturistické trasy. - Chýba výstupné mólo pre vodákov na Ondave – možnosť pokračovania na turistických či cykloturistických chodníkoch v katastri obce.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Blízkosť miest. - Blízkosť hraníc susedných štátov Ukrajina, Maďarsko, Poľsko. - Finančné príležitosti na cezhraničnú spoluprácu. - Vysoké percento vysokoškolsky vzdelaných ľudí bývajúcich v obci. - Založenie obecného podniku (poľnohospodárske, lesnícke a verejnoprospešné činnosti). - Využitie ponuky vzdelávania pre podporu ekonomického rozvoja a spravovania obce. - Využívanie obnoviteľných zdrojov energie. - Potenciál pre rozvoj vidieckeho turizmu/agroturizmu Horného Zemplína, turistiky, cykloturistiky (prírodný, kultúrny, pamiatkový, majetok obce, vhodné lokality, návrhy v súlade s ÚP obce). - Klazany ako zázemie a ponuka aktívneho oddychu aj pre ľudí z mesta/ z miest – produkty, služby. - Vidiecky turizmus v Klazanoch ako doplnkový produkt k aktivitám destinácie Domaša. - Krajnotvorba (uplatnenie MÚSES). - Vstup obce resp. MAS, Združenia obcí Pod 	<ul style="list-style-type: none"> - 24 % ľudí len so základným vzdelaním a bez vzdelania. - Dlhodobo nezamestnaní v obci -okolo 50 aktívnych obyvateľov a nárast chudoby. - Okres Vranov n/T patrí dlhodobo k okresom s vyššou nezamestnanosťou ako kraj i Slovensko. - Odliv kvalifikovanej pracovnej sily. - Obec starne rýchlejšie ako okres, či kraj i Slovensko. - Nečinnosť Obecného sociálneho podniku.

hradom Čičva do OOCR Horný Zemplín pre podporu rozvoja CR. - Finančné príležitosti PRV a IROP 2014 – 2020.	
Doprava a dopravná infraštruktúra	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Postačujúca VOD, vyhovujúce dopravné spojenie autobusovou dopravou. - Postačujúce dopravné vybavenie (2 autobusové zastávky). - Pripravená stavebno-technická dokumentácia na výstavbu mostu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zlý stavebno- technický stav miestnych komunikácií, najmä nekvalita cestných povrchov. - Chýbajúce chodníky v obci. - V obci nie sú žiadne cyklochodníky (v rámci obce, spájanie území obcí). - Chýba prístupová cesta k cintorínu. - Chýba parkovisko pri cintoríne. - Havarijný stav mostu spájajúci obec s Hencovcami. - Nedostatočné zabezpečenie bezbariérovosti na miestnej dopravnej infraštruktúre (viac starších obyvateľov).
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Dobrá dostupnosť obce z okresného mesta i k hraniciam susedných štátov. 	<ul style="list-style-type: none"> - Most do Hencoviec sa nepostaví.
Technická infraštruktúra	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Rekonštruované verejné osvetlenie s pokrytím v celej obci. - Obec plynofikovaná. - Obec elektrifikovaná. - Pokrytie telekomunikačnými signálmi. - Vysoko rýchlostný internet v obci. - 3 kamery v obci (monitoring bezpečnosti v obci). - Činnosti Dobrovoľného hasičského zboru v obci (25 členov). 	<ul style="list-style-type: none"> - Chýbajúce protipovodňové opatrenia, protipovodňové kanály chrániace zastavané časti obce (nerealizované návrhy z ÚP obce). - Zlý stavebno-technický stav a vybavenie Požiarnej zbrojnice (prevencia i riešenie následkov povodní).
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Rozšírenie kamerového systému (potreba ďalších 6 kamier). - Finančné príležitosti PRV a IROP 2014 – 2020. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dopady zmeny klímy.
Bývanie a občianska vybavenosť	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Príprava na rozvoj IBV v súlade s ÚP obce. - Politika obce zachovať vidiecky charakter bývania „bez činžakov“. - Postavených 10 nových RD v obci (2010 - 2014). 	<ul style="list-style-type: none"> - Opustené rodinné domy v obci, generačné problémy, problémy s vysporiadaním majetku.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Rekonštrukcia opustených rodinných domčekov na bývanie najmä mladým rodinám s deťmi ako 	<ul style="list-style-type: none"> - Starnutie obyvateľstva. - Zápach z prevádzky z Bukózy.

<p>nájomné bývanie (omladienie obce).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posilniť rozvoj IBV. - Dedina nemá neprispôsobivé, najmä rómske obyvatelstvo. - Dedina je komplexne vybavená technickou a environmentálnou infraštruktúrou. 	<ul style="list-style-type: none"> - Znečistené ovzdušie prachovými časťami.
Životné prostredie	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Verejný vodovod. - Kanalizácia a ČOV (spoločná splašková a časť dažďovej), občania napojení na vodovod i kanalizáciu. - Separovanie odpadu. - Ondava je vodohospodársky významným vodným tokom. - Vody Ondavy sú čisté (potenciál pre rozvoj turizmu). 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatok verejnej zelene. - Zastaraná zeleň a druhovo nevhodná v centrálnom parku v obci. - Opakovaný vznik čiernych skládok. - Zápach z prevádzky z Bukózy. - Nízke environmentálne povedomie obyvateľov. - Nedokončený projekt pozemkových úprav.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Koeficient ekologickej stability 1,34 (takmer vyvážená krajina, v ktorej sú technické objekty relatívne v súlade so zachovanými prírodnými štruktúrami). - Program starostlivosti o ovzdušie a plnenie opatrení na skvalitňovanie ovzdušia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Prívalové dažde a povodne. - Zraniteľné, poľnohospodársky využívané územie –vysoký stupeň vodnej erózie. - Chýbajú v k.ú. krajinotvorné a protierózne prírodné prvky (remízky, medze s voľnou zeleňou). - Zlé obhospodarovanie pôdy s následkami vodnej erózie a povodní z prívalových dažďov. - Znečistenie ovzdušia prachovými časticami (oblasť starostlivosti o ovzdušie, sledované štátnou správou).
Kultúra, šport, voľný čas a infraštruktúra	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Divadlo KŁUD a jeho činnosti s nadregionálnou pôsobnosťou. - Aktívny kultúrny a spoločenský život v obci. - Aktívne činnosti viacerých združená a spolkov. - Finančná podpora obce pre voľnočasové aktivity detí (CVČ) v meste Vranov n/T. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zlý stavebno – technický stav Kultúrneho domu, zastarané vybavenie interiérov, chýbajúce technické vybavenie pre organizovanie podujatí. - Chýba sociálne zázemie pre športovcov na futbalovom ihrisku (šatne).
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Divadlo KŁUD - Folklor a tradície Horného Zemplína – spájať folklórne telesá viacerých obcí pre prezentáciu Horného Zemplína. - Cezhraničná spolupráca. - Spolupráca s partnerskými obcami. - Podpora aktívneho oddychu pre všetkých – výstavba multigeneračného oddychového centra. 	<ul style="list-style-type: none"> - Obec starne.

Školstvo	
Silné stránky	Slabé stránky
Zriadená a prevádzkovaná MŠ. Zriadená a prevádzková ZŠ.	Nevyužitá kapacita MŠ. Nevyužitá kapacita ZŠ. Zlý až havarijný stavebnotechnický stav budovy školy (ZŠ a MŠ sídlia v jednej škole). Nedostatočné vybavenie škôl.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Udržateľnosť MŠ v obci. - V prípade zrušenia málotriedky ZŠ, využiť objekt školy na rozvoj terénnych sociálnych služieb. - Rozvoj bývania (nájomné bývanie v rekonštruovaných „opustených“ RD) pre mladé rodiny. 	<ul style="list-style-type: none"> - Obec starne. - Rodí sa málo detí, nízky prirodzený prírastok obyvateľstva.
Sociálne služby	
Silné stránky	Slabé stránky
- Pôsobenie neziskového sektora	- V obci nie sú žiadne sociálne služby. Obec vie zabezpečiť opatrovateľskú službu, zatiaľ nie je záujem o túto službu.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Obec starne. - Obec nemá rómske obyvateľstvo. - Zriadenie denného stacionára. - Zriadenie malých pobytových zariadení sociálnych služieb rodinného typu (opustené rodinné domy) 	- Nezáujem o terénne sociálne služby – rodina sa stará o starších občanov.
Spravovanie rozvoja obce	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Dobrá skúsenosť s prípravou a realizáciou malých projektov (nadácie, granty). - Dlhoročné skúsenosti v riadení obce. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nízka úspešnosť podaných väčších projektov. - Nereálnosť plánovania v predchádzajúcom období. - Nerealizoval sa spoločný PHSR Združenia 8mych obcí (2008).
Príležitosti	Ohrozenia
- Kladzany sú súčasťou MAS s finančnými príležitosťami PRV 2014 - 2020	- Neschválenie štatútu MAS.

1.9 Vyhodnotenie realizácie PHSR obce Kladzany 2007 – 2013

Dôležitým východiskom pre vypracovanie PRO Kladzany na obdobie rokov 2016 – 2022 (2025) je vyhodnotenie jeho miery implementácie za obdobie 2007 – 2013 (2015).

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kladzany bol pripravený na obdobie rokov 2007 – 2015 v súlade so zákonom č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v platnom znení. Za dobu jeho platnosti nebola realizovaná žiadna aktualizácia.

Cieľom rozvojovej stratégie PHSR 2007 – 2013 bolo vybudovať príťažlivú obec pre vlastných obyvateľov ako aj návštevníkov obce, zlepšiť súčasný stav životného prostredia v obci, zviditeľniť obec pre potenciálnych turistov a potenciálnych podnikateľov a tým aj posilniť miestnu ekonomiku.

Globálnym strategickým cieľom obce bolo zastaviť hospodárske a sociálne zaostávanie obce a čo najskôr nastúpiť na takú cestu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktorá smeruje ku stálemu znižovaniu disparity medzi obcou a ostatnými obcami a Slovenskom ako celkom v ekonomickej oblasti, sociálnej dynamike, ekologickej rovnováhe a celkovej kvalite života.

Za účelom naplnenia stanovených cieľov bolo identifikovaných 5 rozvojových oblastí a ich priority nasledovne:

1. Rozvojový potenciál, ľudské zdroje a ekonomická situácia.

- a. Podpora podnikateľského prostredia v regióne, zvyšovanie podpory MSP
- b. Podpora rastu zamestnanosti

2. Vzdelávanie, kultúra a šport.

- a. Zabezpečiť vhodné podmienky pre vzdelávanie
- b. Zabezpečiť vhodné podmienky pre rozvoj a činnosť mimoškolských, kultúrnych aktivít občanov a návštevníkov obce
- c. Zabezpečiť vhodné podmienky pre rozvoj a činnosť v oblasti športu a športových aktivít občanov a návštevníkov obce

3. Občianska vybavenosť, sociálne a zdravotné služby.

- a. Podpora komplexnej infraštruktúry v obci
- b. podpora sociálnej inklúzie

4. Životné prostredie.

- a. Ochrana zložiek životného prostredia
- b. Ochrana prírody a tvorba krajiny
- c. Odstraňovanie rizikových faktorov vplyvujúcich na životné prostredie
- d. Využívanie obnoviteľných zdrojov energie

5. Rozvoj cestovného ruchu, vidieckeho turizmu a agroturizmu.

- a. Podpora cestovného ruchu v obci

b. Rozvoj vidieckeho turizmu a agroturizmu

Pre každú z vyššie uvedených oblastí rozvoja PHSR Kladzany 2007 – 2013 definovalo aj:

- **opatrenia a**
- k nim bol priradený **zoznam plánovaných aktivít.**

V rámci vyhodnotenia miery implementácie PHSR Kladzany boli zmapované zrealizované rozvojové aktivity za obdobie 2007 - 2015 a na základe toho bola následne posúdená miera naplnenia jednotlivých rozvojových priorít:

Oblasť rozvojového potenciálu, ľudských zdrojov a ekonomickej situácie.

V sledovanom období obec nerealizovala žiadnu z plánovaných aktivít.

Oblasť Vzdelávania, kultúry a športu.

Z plánovaných aktivít boli zrealizované nasledovné aktivity:

- čiastočná rekonštrukcia detského ihriska pri budove Základnej a Materskej školy,
- v plánovanom rozsahu bola dovybavená aj počítačová miestnosť,
- každoročná finančná podpora aktivít Kladzianskeho ľudového divadla,
- Obec sa pokúšala získať nenávratné finančné zdroje aj pre podporu činností napr. Folklórnej skupiny Ondavanky, či na cezhraničnú spoluprácu so Srbskom (Vojvodina).

Z posúdenia rozsahu a zamerania realizovaných aktivít je zrejmé, že zrealizované aktivity prispeli k prvým dvom prioritám v tejto oblasti. Z hľadiska finančného vyjadrenia bola implementácia oboch priorít realizovaná približne rovnakou mierou. Obec sa pokúšala realizovať aj výstavbu viacúčelového ihriska. Podané žiadosti o nenávratné finančné zdroje však neboli úspešné.

Oblasť Občianskej vybavenosti, sociálnych a zdravotných služieb.

Zrealizované aktivity:

- čiastočná rekonštrukcia a výstavba autobusových zastávok v obci,
- čiastočná rekonštrukcia chodníkov v obci (zrekonštruované na cca. 70%),
- úplná rekonštrukcia verejného osvetlenia, bol vybudovaný nový bezdrôtový rozhlas,
- v čiastkovom rozsahu bol zrealizovaný projekt pozemkových úprav - zápis nového usporiadania parciel,
- bola zrekonštruovaná spoločná kotolňa a vymenené okná na budove obecného úradu,
- pokračovalo aj budovanie vodovodných a kanalizačných prípojok a dobudovanie kanalizačnej a vodovodnej siete (v súčasnosti je 99% obyvateľov napojených na obecný vodovod a kanalizáciu),

- v rámci protipovodňových opatrení boli zrealizované vodozádržné opatrenia v obecnom lese a v zastavanom území obce.

Všetky zrealizované aktivity podporovali implementáciu prvej priority v tejto oblasti.

Oblasť Životného prostredia.

Zrealizované aktivity:

- premena viacerých lokalít čiernych skládok na oddychové miesta,
- úprava existujúcej zelene v obci, výsadba novej zelene, drobné sadovnícke a záhradkárске úpravy v rôznych častiach obce (v obecnom parku, cintorín, pri rieke Ondava a pod.),

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že obec v stanovenom období realizovala najmä menej investične náročné aktivity. Zrealizované aktivity podporovali implementáciu prvých troch priorít.

Rozvoj cestovného ruchu, vidieckeho turizmu a agroturizmu.

Zrealizované aktivity podporovali napĺňanie oboch priorít v rámci tejto oblasti:

- vydávanie tlačových materiálov, informačné tabule, tvorba produktov CR - "Historicko-poznávací okruh pod hradom Čičva", splavovanie rieky Ondava pod hradom Čičva (20 km),
- obnova budovy a úprava okolia krypty rodiny Vladárovej.

Finančné zhodnotenie

Celková plánovaná suma pre implementáciu PHSR 2007 – 2013 (2015) v plnom rozsahu bola takmer 10 mil. EUR. Z hľadiska finančných zdrojov bolo v prevažujúcej miere plánované využitie nenávratných zdrojov EÚ spolu so štátnym rozpočtom (95% plánovaného rozpočtu). Vlastné zdroje obce mali slúžiť len na zabezpečenie spolufinancovania k týmto projektom. S cieľom zabezpečiť tieto finančné prostriedky obec pripravila a podala 53 žiadostí o NFP, z ktorých bolo 16 úspešných:

Tab. 21: Prehľad podaných a úspešných žiadostí o NFP

Oblasť	Počet podaných/ počet úspešných žiadostí o NFP
Rozvojový potenciál, ľudské zdroje a ekonomická situácia	0/0
Vzdelávanie, kultúra a šport	14/2
Občianska vybavenosť, sociálne a zdravotné služby	10/5
Životné prostredie	14/6
Rozvoj cestovného ruchu, vidieckeho turizmu a agroturizmu	15/3
Spolu	53/16

Zdroj: Vlastné spracovanie, KRI, Košice z podkladov Obce Kladzany

Úspešnosť v získavaní nenávratných finančných zdrojov zodpovedá miere implementácie aktivít PHSR – vo finančnom vyjadrení obec realizovala aktivity v sume 415 500 EUR (Tab. 2221), čo predstavuje asi 4,2% z plánovaného rozsahu vo finančnom vyjadrení. Z toho nenávratné zdroje tvorili cca. 86 %.

Tab. 22: Finančné vyjadrenie zrealizovaných aktivít

	Výška finančnej realizácie aktivity spolu (v EUR):	Z toho:					
		Vlastné zdroje obce	úvery	NFP - OP, programy cezhraničnej spolupráce, a pod.	Dotácie zo ŠR	Malé schémy, súkromné nadácie	Súkromné zdroje
Aktivity v oblasti rozvojového potenciálu, ľudských zdrojov a ekonomickej situácie	0	0	0	0	0	0	0
Aktivity v oblasti vzdelávania, kultúry a športu	38000	15000	0	0	16000	7000	0
Aktivity v oblasti občianskej vybavenosti, sociálnych a zdravotných služieb	339500	31500	0	254500	53500	0	0
Aktivity v oblasti životného prostredia	26000	6000	0	0	3000	17000	0
Aktivity v oblasti rozvoja cestovného ruchu, vidieckeho turizmu a agroturizmu	12000	3500	0	0	0	7500	1000
Spolu:	415500	56000	0	254500	72500	31500	1000
% podiel zdroja na celkovej finančnej realizácii		13,48%	0,00%	61,25%	17,45%	7,58%	0,24%

Zdroj: Vlastné spracovanie, KRI, Košice z podkladov Obce Kladzany

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že obec sa aktívne pokúšala získať nenávratné finančné zdroje pre implementáciu rozvojového plánu. Napriek tomu, mnohé plánované aktivity neboli zrealizované, resp. boli zrealizované len čiastočne, a to nielen s ohľadom na nižšiu úspešnosť pri získavaní finančných zdrojov, ale aj z dôvodu potreby ďalšej prioritizácie (výberu) aktivít počas samotnej implementácie PHSR s ohľadom na reálne kapacitné (personálne a časové) možnosti obce.

Spoločný PHSR Združenia obcí Pod hradom Čičva do roku 2015

Obec Kladzany sú súčasťou Združenia ôsmich obcí Pod hradom Čičva, ktoré mali vypracovaný spoločný PHSR do roku 2015. Cieľom združených obcí (Kladzany, Hencovce, Majerovce, Malá Domaša, Nižný Hrabovec, Ondavské Matiašovce, Sedliská a Tovarné) bolo vytvoriť nástroj na riadenie rozvoja obcí v území, ktorým preteká rieka Ondava, a nad ktorými sa týči hrad Čičva.

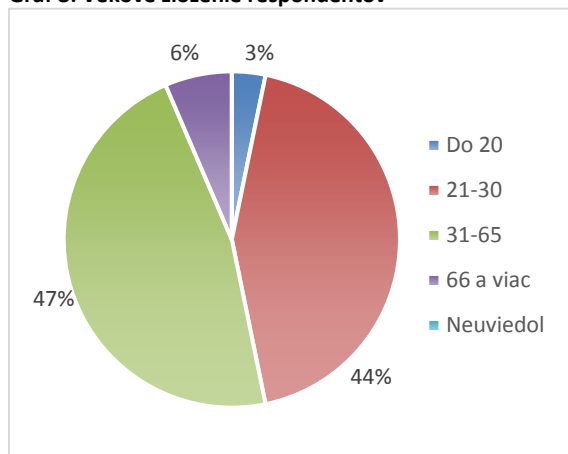
Dokument však realizovaný nebol, neboli monitorované jeho aktivity, neboli hodnotené stanovené ciele. Každá z obcí mala v predchádzajúcom období (do roku 2015) svoje samostatne vypracované PHSR.

1.10 Komunikácia s verejnosťou

Dôležitým vstupom pri tvorbe PRO na obdobie 2016-2022 boli aj podnety a spätná väzba z komunikácie s verejnosťou na základe spracovaného dotazníka. Obyvatelia si mohli vybrať maximálne 5 oblastí (z celkového počtu 34), ktoré sú podľa nich prioritou pre rozvoj obce Kladzany v najbližších rokoch. Zároveň im bol vytvorený priestor, kde mohli uviesť vlastné oblasti, ktoré im v preddefinovaných možnostiach chýbali, resp. pridať komentár/názor k už existujúcim.

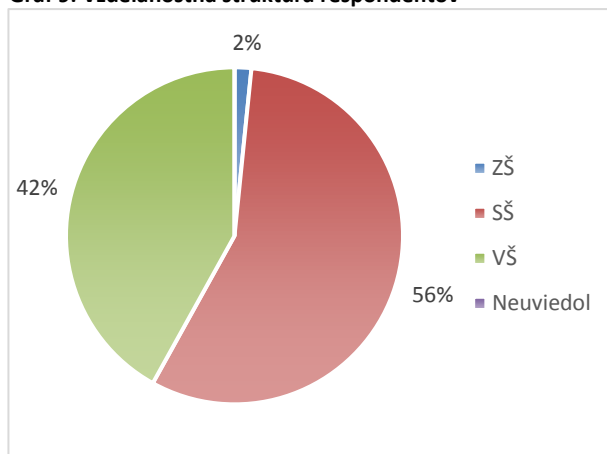
Prieskum prebiehal od 10.9.2015 do 24.9.2015. Dotazník vyplnilo **62** respondentov. Z hľadiska vekovej štruktúry prevládali ľudia z kategórie 31-65 rokov, v rámci vzdelanostnej štruktúry stredoškolsky vzdelaní ľudia.

Graf 8: Vekové zloženie respondentov

Zdroj: Vlastné spracovanie, KRI, Košice

Graf 9: Vzdelanostná štruktúra respondentov

Zdroj: Vlastné spracovanie, KRI, Košice

Zoznam oblastí, ku ktorým sa obyvatelia vyjadrovali:

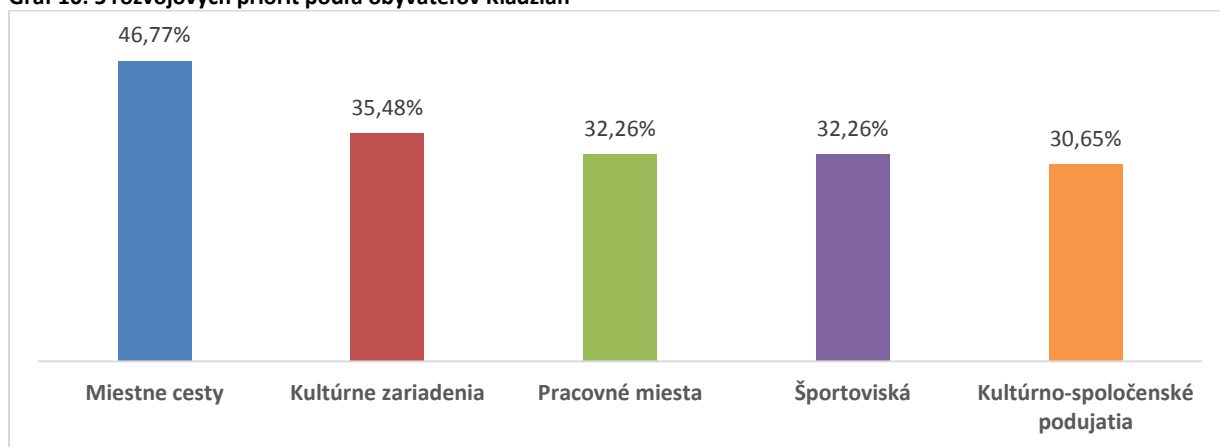
- Príprava stavebných pozemkov pre rodinné domy
- Výstavba nájomných obecných bytov
- Rekonštrukcia miestnych ciest
- Rekonštrukcia, resp. výstavba autobusových zastávok
- Rekonštrukcia, dobudovanie chodníkov
- Rekonštrukcia, dobudovanie vodovodu
- Rekonštrukcia, dobudovanie plynovodu
- Rekonštrukcia, dobudovanie kanalizácie
- Dostupnosť obce spojmi verejnej dopravy
- Rekonštrukcia prostredia cintorína, dobudovanie domu smútku, rozšírenie plochy pre hrobové miesta
- Komunitné činnosti – práca s marginalizovanými skupinami (najmä s Rómami)
- Ochrana pred povodňami
- Dostatok a kvalita pitnej vody
- Čistota vodných tokov
- Triedenie a využívanie odpadu
- Čistota obce a údržba verejných priestranstiev
- Dodržiavanie verejného poriadku (napr. nočný klud, ničenie verejného a súkromného majetku, výtržníctvo...)
- Rekonštrukcia resp. vybudovanie športovísk (napr. ihrisko, posilňovňa, zimný areál...)
- Rekonštrukcia resp. vybudovanie kultúrnych zariadení (napr. dom kultúry, amfiteáter, kino...)
- Rekonštrukcia resp. vybudovanie relaxačných zón (napr. verejné priestranstvá, parky, prechádzkové a cyklotrasy, kúpalisko...)
- Vytvorenie priestoru pre aktívny oddych detí (napr. preliezky, detské ihriská, minihriská ...)
- Rekonštrukcia budov, resp. areálov materských a základných škôl a/alebo ich vybavenia
- Poskytovanie sociálnych služieb (napr. opatrovateľské služby, denný stacionár, rozvoz stravy...)
- Podpora činnosti miestnych spolkov (napr. klub dôchodcov, spolok rybárov/poľovníkov, folklórne súbory, ochotnícke divadlo...)
- Organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí

- Zavedenie resp. rozšírenie bezpečnostného kamerového systému
- Rekonštrukcia resp. doplnenie verejného osvetlenia
- Zavedenie obecnej polície
- Vytvorenie pracovných miest cez obecný podnik, malé obecné služby resp. aktivačné práce
- Vytváranie podmienok pre podnikateľov (napr. prenájom/predaj priestorov, pozemkov)
- Dostupnosť zdravotníckej starostlivosti
- Doplnenie poskytovaných služieb v obci (napr. potraviny, reštauračné služby, obchod s domácimi potrebami, drobné služby – kaderníctvo...)
- Skvalitnenie obecného rozhlasu
- Iné

Výsledky prieskumu sú premietnuté v nasledujúcich grafoch. Graf 10 znázorňuje oblasti, ktoré sa vďaka získaným hlasom umiestnili na 1. až 5. mieste. Jedná sa teda o priority, ktoré považujú obyvatelia Kladzian za najdôležitejšie. Z percentuálnych hodnôt je zrejmé, že oblasť, ktorá najviac rezonovala medzi respondentmi a bude jej potrebné venovať zvýšenú pozornosť je rekonštrukcia miestnych ciest. Zdroj: Vlastné spracovanie

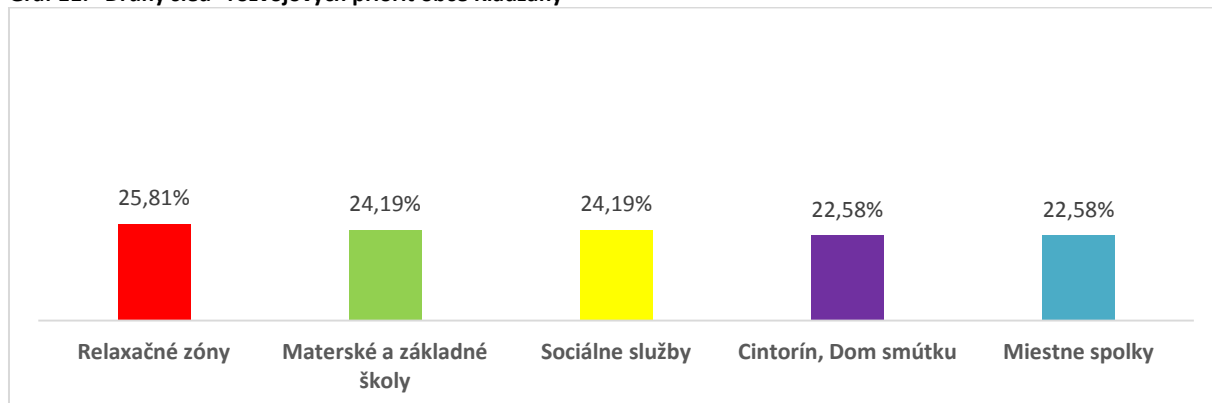
Graf 11 znázorňuje oblasti, ktoré sa umiestnili na 6. až 10. mieste.

Graf 10: 5 rozvojových priorít podľa obyvateľov Kladzian

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf 11: "Druhý sled" rozvojových priorít obce Kladzany

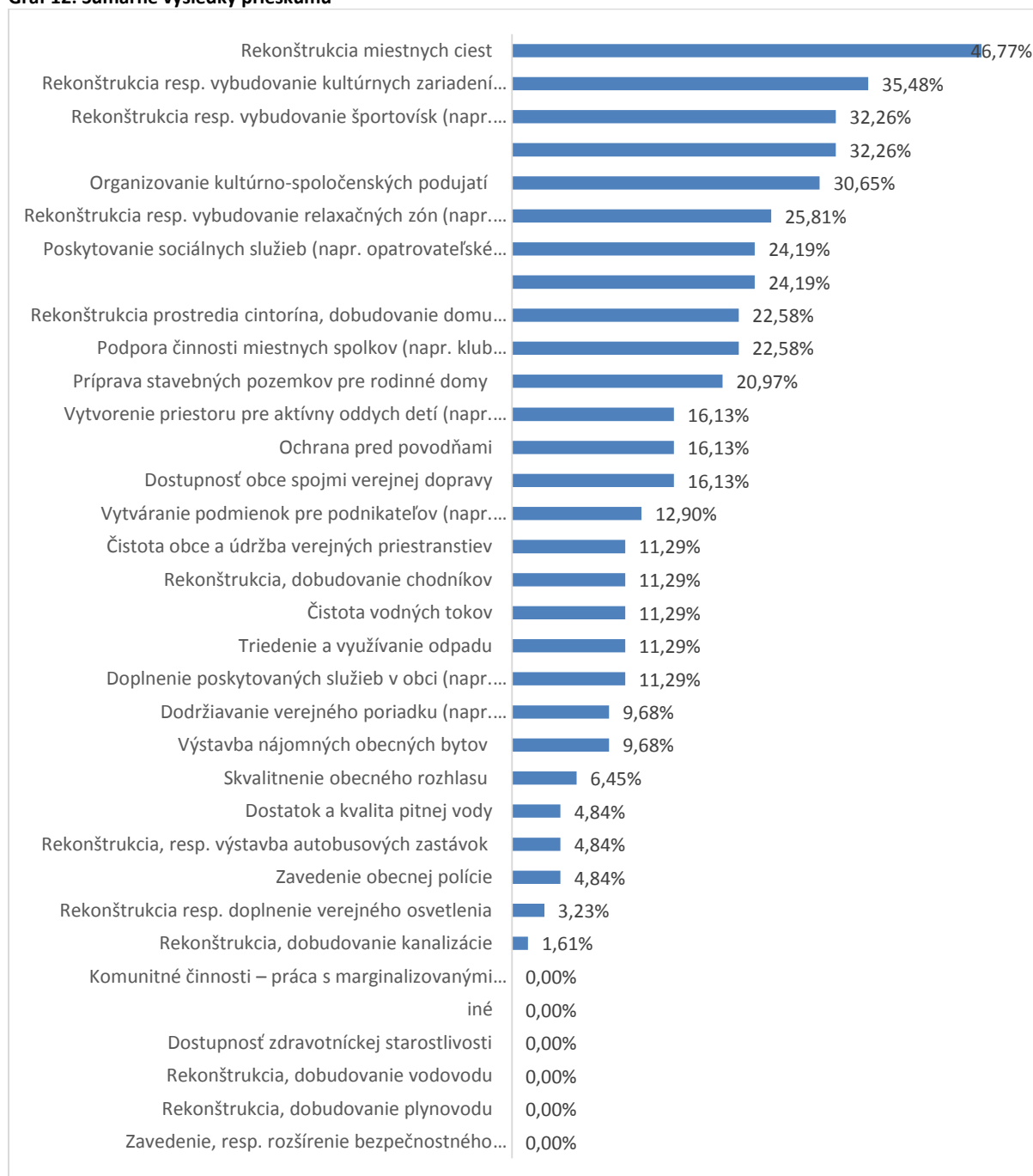
Zdroj: Vlastné spracovanie, KRI, Košice

Prehľad tém/oblastí, ak respondenti zvolili odpoveď „Iné“, resp. uviedli všeobecný komentár:

- Oprava asfaltového ihriska pri obecnom úrade – 3x

- Vybudovať prístav pre splav na Ondave – 2x
- Vyriešiť využitie bývalého včelínu – 1x
- Rekonštrukcia hlavne domu kultúry – 1x
- Obmedziť používanie zábavnej pyrotechniky počas Vianoc a Silvestra – 1x
- Cyklotrasy skúsiť utvoriť úsek okolo obce, Ondavy ku včelínu – 1x
- Triedenie a využívanie odpadu ako jedna z činností obecného podniku – 1x
- Využiť na vytvorenie relaxačného priestoru aj blízkosť lesa Sošnina. napr. chodník zdravia (s jednoduchými drevenými preliezkami a cvičiacimi pomôckami). Možnosť vybudovania prírodného amfiteátra, kde by sa v lete mohli organizovať folklórne, divadelné, náboženské (letné bohoslužby, omše), kulinárske, či filmové podujatia – 1x
- Činnosť spolkov v Kladzanoch by malo mať jedno spoločné podujatie: napr. Kladzančani Kladzančanom - 1x

Sumárne výsledky prieskumu pre všetky oblasti znázorňuje nasledujúci graf (Graf 12).

Graf 12: Sumárne výsledky prieskumu

Zdroj: Vlastné spracovanie, KRI, Košice

2 STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ

Stratégiu rozvoja obce Kladzany na plánovacie obdobie 2016 – 2022 (2025) definuje:

1. **Vízia obce Kladzany v roku 2025,**
2. **Smerovanie rozvoja obce prostredníctvom súboru 3 hlavných cieľov rozvoja obce Kladzany do konca roku 2022** s ich plánovanými výsledkami a dopadmi do roku 2025 tak, aby naplnili víziu ako očakávaný stav – Kladzany v roku 2025.

Východiskami pre definovanie stratégie „Kladzany 2025“ boli dokumenty, najmä :

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kladzany na roky 2007 – 2013 a vyhodnotenie jeho plnenia (Kap. 1.9),
- Územný plán obce Kladzany, zmeny a doplnky, 2011,
- PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2008 – 2015,
- Stratégia rozvoja vidieka MAS Pod hradom Čičva 2016 – 2025 (2030), 2016,
- Podnikateľský plán - Obecný sociálny podnik v Kladzanoch.

Základom pre Stratégiu „**Kladzany 2025**“ je analytická časť dokumentu s dátami a informáciami najmä k 31.12.2014 pre každú rozvojovú oblasť, a to aj v trendoch za posledných 4 – 5 rokov vrátane **SWOT analýzy** v oblastiach:

1. **Lokálny ekonomický rozvoj a vidiecky cestovný ruch**
2. **Doprava a dopravná infraštruktúra**
3. **Technická infraštruktúra**
4. **Bývanie a občianska vybavenosť**
5. **Životné prostredie**
6. **Školstvo**
7. **Kultúra, šport a voľný čas**
8. **Sociálne služby**
9. **Spravovanie rozvoja obce**

Cenným vstupom boli podnety a spätná väzba z komunikácie s verejnosťou na základe spracovaného a zverejneného dotazníka. Vyhodnotenie komunikácie s verejnosťou je spracované v kap. 1.10.

Programová časť dokumentu (2 programy rozvoja obce: 1. Lokálna ekonomika a 2. Krajšie, čistejšie, a zdravšie Kladzany) vychádza z hlavných zistení a zhrnutí v jednotlivých rozvojových oblastiach obce. Program je nástroj/štruktúra na realizáciu daného cieľa s obsahom navrhovaných opatrení.

Ciele majú **definované indikátory** ich plnenia (indikátory výsledkov). Indikátormi výstupov sú samotné navrhované aktivity pri jednotlivých opatreniach (Výstup = zrealizovaná aktivita, alebo zrealizovaný súbor aktivít smerujúci k jednému výstupu).

Celá **štruktúra rozvojového dokumentu** je jednoduchá, trojstupňová (vízia → ciele rozvoja obce a → opatrenia, ktoré sú zoskupené v programoch rozvoja obce) a logická, čitateľná s ľahkou a rýchlou orientáciou (bez globálneho, či strategického cieľa, špecifických, či čiastkových cieľov, ktoré štruktúru rozvojového dokumentu len komplikujú a robia ho neprehľadným až nezrozumiteľným).

Štruktúra stratégie rozvoja obce je jednotná a obsahuje:

Cieľ	Jeden hlavný cieľ pre danú oblasť, ktorý definuje akú zmenu chceme splnením cieľa dosiahnuť.
Indikátory	Pre meranie splnenia cieľa.
Opatrenia	Súbor činností a aktivít, ktorých realizáciou budú vyriešené hlavné problémy a využité príležitosti – naplnené výzvy rozvoja obce.
Aktivity	Navrhované aktivity alebo projekty pre splnenie opatrenia a v konečnom dôsledku pre splnenie cieľa, ktoré je potrebné vykonať.

2.1 Vízia a ciele rozvoja obce Kladzany 2016 – 2022 (2025)

2.1.1 Vízia – „Kladzany 2025“

Tak, ako je uvedené v predchádzajúcich kapitolách, Kladzany sú súčasťou Združenia 8mych obcí Pod hradom Čičva, ktoré prerástlo do širšieho územia s počtom obcí 25 v rámci aktivít na podporu rozvoja vidieka v súlade s Programom rozvoja vidieka 2014 – 2020 a s vytvorením občianskeho združenia Miestna akčná skupina (MAS) Pod hradom Čičva. V Stratégii rozvoja vidieka tejto MAS pod názvom „**Spoločne si vyskladajme región Domaše a Ondavy pod Čičvou**“ je definovaná vízia územia až v roku 2030 takto:

„Vďaka zvyšovaniu vzdelanostnej úrovne obyvateľov a ich silnej identite k územiu, jeho tradíciám a jedinečnosti, sa región v okolí Domaše pod hradom Čičva neustále dynamicky rozvíja. Dominantný spôsob obživy súvisí s premostením poľnohospodárskej histórie s modernými technológiami, rozvíjaním cestovného ruchu v súčinnosti so zachovávaním a zveľaďovaním jedinečného prírodného prostredia. Územie je charakteristické nadštandardne dobrými vzťahmi nielen medzi obyvateľmi, ale aj s partnermi z iných regiónov Slovenska a Európy.“

Strategickým cieľom MAS Pod hradom Čičva do roku 2025, ktorý konkretizuje uvedenú víziu, je: *Konkurencieschopné územie vytvárajúce dobré podmienky pre zamestnanosť v oblasti poľnohospodárstva, cestovného ruchu a podnikania, zachovávajúce si vidiecky charakter, vysokú kvalitu životného prostredia a tradičnú kultúru.*

Vízia obce Kladzany v roku 2025 je teda v prvom rade víziou obce, ale súčasne aj príspevkom k naplneniu vízie a strategického cieľa rozvoja vidieka Pod hradom Čičva v roku 2025.

Kladzany sú v roku 2025

Obcou s príjemným, spokojným, oddychovým a kludným bývaním.

Sú poznanou a navštevovanou hornozemplínskou obcou, ktorá využila a zhodnotila svoj potenciál pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a stala sa zaujímavou ponukou pre krátkodobú koncom týždňovú rekreáciu aj pre obyvateľov blízkych

i vzdialenejších miest, ako aj atraktívnym doplnkovým a zážitkovým produktom cestovného ruchu pre návštevníka Domaše a okolia.

Kładzany rozbehli podnikanie vo svojom sociálnom podniku s vytvorenými pracovnými príležitosťami pre disponibilnú pracovnú silu v obci, s predajom poľnohospodárskych a lesníckych produktov „domácej výroby“ pre spotrebiteľov širšieho okolia. Táto funkcia priniesla obci možnosti pre nové služby a podnikanie, nové pracovné príležitosti.

Divadlo KLUD je presláveným amatérskym tradičným a írečitým divadelným telesom a vysoko pozitívne a v chytľavej hornozemplínsktine zviditeľňuje Kładzany na široko ďaleko.

Kultúrna poľnohospodárska krajina obklopujúca Kładzany sa obrába a využíva v súlade so zákonitosťami prírody tak, že sa výrazne znížila vodná erózia a sídlo obce a ľudia sú aj vďaka zrealizovaným protipovodňovým opatreniam chránené pred privalovými dažďami a ich následkami.

Do opustených, vykúpených a obcou rekonštruovaných rodinných domčekov v Kładzanoch sa prisťahovali nové mladé rodiny s deťmi, ktoré starnúcu obec omladili i vyplnili kapacitu obnovennej a zrekonštruovanej materskej škôlky. Starkí našli pomoc v rozvíjajúcich sa terénnych sociálnych službách i možnosti ako na chvíľu omladnúť popri mladých ľuďoch, či deťoch vo vybudovanom multigeneračnom oddychovom centre v obci.

V rekonštruovanom kultúrnom dome i v revitalizovanom a zelenšom centre obce neprestal pulzovať kultúrny a spoločenský život Kładzačanov.

2.1.2 Ciele rozvoja obce Kładzany 2016 – 2022 (2025)

Proces zmeny spúšťajú hlavne **2 faktory** a to sú **príležitosti- potenciál**, ktoré je možné využiť a **problémy**, ktoré je potrebné riešiť. Obe (príležitosti i problémy) sú **výzvami pre rozvoj obce** a sú súčasťou definovania smerovania a cieľov rozvoja obce.

Obec Kładzany definuje spolu 3 vzájomne súvisiace hlavné rozvojové ciele obce Kładzany 2016 – 2022 (2025):

Cieľ 1:

Zvýšiť zamestnanosť v obci.

Indikátor výsledku:

- *Počet nových pracovných miest v obci.*
- *Príjmy do obecného rozpočtu z podnikateľských aktivít obce.*
- *% nezamestnanosti v obci.*
- *Počet návštevníkov obce (organizované aktivity/výlety, podujatia).*

Cieľ 2:

Zvýšiť počet trvale bývajúcich obyvateľov v obci, najmä mladých ľudí a mladých rodín a to v takej miere, aby v plánovacom období nebola potrebná výstavba novej technickej infraštruktúry, či rozsiahlejšieho dobudovania občianskeho vybavenia.

Indikátory výsledku:

- *Počet obyvateľov obce.*
- *Počet prisťahovaných obyvateľov.*
- *Spokojnosť obyvateľov obce meraná dotazníkovou formou*

Cieľ 3:

Skvalitniť životné prostredie obce.

Indikátory výsledku:

- *% vyseparovaného komunálneho odpadu.*
- *% úspor energie v prevádzke budov v majetku a správe obce.*
- *Počet domácností poškodených dopadmi zmeny klímy (povodne z prívalových dažďových vôd).*
- *Výška škôd spôsobená dopadmi zmeny klímy.*
- *Plocha novej vzrastlej verejnej zelene.*

Kritériami pre definovanie cieľov boli:

- existujúci ľudský, inštitucionálny a prírodný potenciál v obci a jej okolí pre danú rozvojovú oblasť
- realistický výhľad na dosiahnutie pozitívnej zmeny v danej oblasti,
- možnosť priamej, či nepriamej intervencie (podpory) zo strany obecnej samosprávy,
- vonkajšie ekonomické, sociálne a environmentálne trendy

2.2 Programy rozvoja obce Kladzany 2016 – 2020 (2025)

Ako nástroj realizácie cieľov rozvoja obce v súlade s víziou v roku 2025, definuje Stratégia rozvoja obce Kladzany 2 programy rozvoja s určením spolu 7mych opatrení:

- Program 1: **Lokálny ekonomický rozvoj v obci** – 2 ciele a 5 opatrení.
- Program 2: **Krajšie, čistejšie a zdravšie Kladzany** – 1 cieľ a 2 opatrenia.

2.2.1 Program 1: Lokálny ekonomický rozvoj v obci

Cieľ 1:

Zvýšiť zamestnanosť v obci.

Opatrenie 1.1:

Vytvorenie nových pracovných príležitostí najmä v poľnohospodárstve, lesníctve a vidieckom turizme.

Aktivity zamerané na:

- založenie sociálneho obecného podniku s tvorbou pracovných miest,
- vzdelávanie MSP, najmä v poľnohospodárstve, v produkcii potravín a v rozvoji vidieckeho turizmu, v rozvoji partnerstiev,
- podporu aktivít iných subjektov pôsobiacich na území obce smerujúca/vedúca k zvyšovaniu pracovných príležitostí,
- posilnenie cezhraničnej spolupráce v ekonomickom rozvoji,
- ...

Opatrenie 1.2:

Využitie a zhodnotenie prírodného a kultúrneho potenciálu, ako aj majetku obce pre vznik novej ponuky a produktov vo vidieckom cestovnom ruchu v prospech rozvoja služieb v CR a následne zamestnanosti.

Aktivity zamerané na:

- tvorbu nových služieb, nových produktov/novej ponuky v CR (obnova kultúrnych pamiatok a pamätihodností obce, využitie prírodných daností,

budovanie a značenie NCH, turistických chodníkov, cyklotrás, vodnej turistiky, vybudovanie lodenice....),

- *marketing a propagáciu územia obce ako zaujímavej lokality pre rozvoj vidieckeho turizmu,*
- *posilnenie cezhraničnej spolupráce v oblasti rozvoja vidieckeho turizmu,*
- ...

Cieľ 2:

Zvýšiť počet trvale bývajúcich obyvateľov v obci, najmä mladých ľudí a mladých rodín a to v takej miere, aby nebola v plánovacom období potrebná výstavba novej technickej infraštruktúry, či rozsiahlejšieho dobudovania občianskeho vybavenia.

Opatrenie 2.1:

Príprava podmienok pre rozvoj bývania v obci v súlade s územným plánom.

Aktivity zamerané na:

- *prípravu lokalít pre IBV v súlade s ÚP,*
- *využívanie opustených rodinných domov a po ich rekonštrukcii ponúkať ich pre nájomné bývanie najmä mladým rodinám,*
- *marketing obce ako dediny vhodnej na bývanie so zachovaním vidieckeho charakteru s komplexne vybudovanou infraštruktúrou a bohatým kultúrnym a spoločenským životom,*
- ...

Opatrenie 2.2:

Udržateľnosť a nevyhnutná rekonštrukcia a modernizácia občianskeho vybavenia čo dostavba dopravnej a technickej infraštruktúry potrebnej k lepšej dostupnosti zabezpečeniu kvalitného a bezpečného bývania a života v obci.

Aktivity zamerané na:

- *rekonštrukciu a dostavbu miestnych komunikácií vrátane mostov v súlade s návrhmi ÚP obce, vrátane rekonštrukcie a výstavby autobusových zastávok,*
- *rekonštrukciu ČOV (VVS, a.s.),*

- *rekonštrukciu a modernizáciu Materskej a Základnej školy i školskej jedálne vrátane modernizácie vybavenia,*
- *vybudovanie vysokorýchlostného internetu a zabezpečenie internetu pre občanov a zavedenie káblovej televízie,*
- *rozšírenie kamerového systému,*
- *rekonštrukciu a vybavenie požiarnej zbrojnice,*
- *rekonštrukciu budovy bývalého Včelína i budovy Jednoty (po prevode budov do majetku obce) – pre potreby obecného podniku,*
- ...

Opatrenie 2.3:

Nové sociálne služby a rozšírenie príležitostí a udržanie aktívneho komunitného a kultúrneho – spoločenského života v obci.

Aktivity zamerané na:

- *rekonštrukciu a dobudovanie kultúrnej a športovej/volnočasovej infraštruktúry v obci, rekonštrukcia detských ihrísk,*
- *zavedenie terénnych a ambulantných sociálnych služieb pre seniorov v obci,*
- *vytvorenie podmienok pre voľnočasové aktivity seniorov,*
- *podporu činností kultúrnych telies, najmä divadla KLUD,*
- *posilnenie partnerskej i cezhraničnej spolupráce v oblasti kultúry, voľného času,*
- *rekonštrukciu budovy OcÚ pre zabezpečenie bezbariérového prístupu,*
- ...

2.2.2 Program 2: Krajšie, čistejšie a zdravšie Kladzany.

Cieľ 3:

Skvalitniť životné prostredie obce.

Opatrenie 3.1:

Zvýšenie čistoty a estetizácia obce.

Aktivity zamerané na:

- ochranu a tvorbu zelene v súlade s Generelom zelene a dobudovanie prvkov drobnej architektúry (účelovej, estetickej), úpravu parku v centre obce pri KD,
- rozšírenie separovania komunálnych odpadov a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov, vybudovanie jednoduchého zberného dvora,
- likvidáciu čiernych skládok v katastri obce a ich premena na oddychovo-športovo-relaxačné miesta,
- environmentálnu výchovu,
- ...

Opatrenie 3.2:

Zvýšenie ekologickej stability územia obce a adaptácie obce na dopady zmeny klímy

Aktivity zamerané na:

- zvýšenie kvality a ekologickej stability krajiny – poľnohospodárskej, lesnej,
- prípravu a realizáciu proti erozívnych a protipovodňových opatrení v intraviláne obce i vo voľnej krajine v katastri (hospodári, správcovia),
- krajinotvorbu a realizáciu pozemkových úprav podľa schváleného projektu pozemkových úprav, (štátna správa, hospodári, správcovia),
- zmenu palivovej základne na báze OZE v objektoch v majetku obce,
- ...

2.3 Súlad stratégie rozvoja obce s vyššími regionálnymi rozvojovými dokumentmi

Podľa Zákona o podpore regionálneho rozvoja 539/2008 Z.z v znení Zák. č. 309/2014 Z.z má byť PHSR na úrovni obce v súlade s **PHSR na úrovni príslušného kraja**.

PHSR na úrovni obce má byť v súlade aj s pripravenou Stratégiou rozvoja vidieka spracovanou príslušnou MAS v súlade s podmienkami a kritériami stratégie rozvoja vidieka tiež na obdobie rokov 2014 – 2020. Oba uvedené dokumenty, na vyššej ako obecnej úrovni, nie sú v čase spracovania a schválenia PHSR obce Kladzany 2016 – 2022 (2025) v obecnom zastupiteľstve schválené príslušnými inštitúciami⁵.

Prehľad o **súlade s návrhom PHSR PSK 2014 - 2020** znázorňuje nasledujúca tabuľka:

Tab. 23: Prehľad stratégie rozvoja obce Kladzany 2016 – 2022 (2025) v súlade s návrhom PHSR PSK 2014 - 2020

Program 1 Lokálny ekonomický rozvoj obce				Program 2 Krajšie, čistejšie a zdravšie Kladzany		
Cieľ 1: Zvýšiť zamestnanosť v obci		Cieľ 2 Zvýšiť počet trvale bývajúcich obyvateľov v obci, najmä mladých ľudí		Cieľ 3: Skvalitniť životné prostredie obce.		
Súlad s návrhom cieľov PHSR PSK 2014 – 2020: <u>ŠC: I.1, III.1</u>		Súlad s návrhom cieľov PHSR PSK 2014 – 2020: <u>ŠC: I.2, II.1, II.2, II.3</u>		Súlad s návrhom cieľov PHSR PSK 2014 – 2020: <u>ŠC: I.2, II.2, III.1</u>		
Opatrenia PHSR Kladzany 2016 – 2022 (2025):						
1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2
Vytvorenie nových pracovných príležitostí najmä v poľnohospodárstve, lesníctve a vidieckom turizme.	Využitie a zhodnotenie prírod. a kultúr. potenciálu, ako aj majetku obce pre vznik novej ponuky a produktov vo vidieckom CR ...	Príprava podmienok pre rozvoj bývania v obci v súlade s územným plánom.	Udržateľnosť a nevyhnutná rekonštrukcia a modernizácia občianskeho vybavenia či dostavba dopravnej a technickej infraštruktúry.	Nové soc. služby a rozšírenie príležitostí a udržanie aktívneho komunitného a kultúr. – spoločn. života v obci.	Zvýšenie čistoty a estetizácia obce.	Zvýšenie ekologickej stability územia obce a adaptácie obce na dopady zmeny klímy
Súlad s návrhom opatrení PHSR PSK 2014 – 2020:						
I.1.1 I.1.4	I.1.1 I.1.4 III.1.1	I.2.1	I.2.1, I.2.2 II.1.1, II.1.2 III.1.3, III.1.4	II.2.1 II.3.2	II.2.3, II.3.2 I.2.2 I.2.3	I.2.2 II.3.3 III.1.2

PHSR obce Kladzany 2016 – 2022 (2025) sa tak stáva príspevkom rozvoja prešovského kraja v súlade s návrhom PHSR PSK na roky 2014 – 2020.

⁵ **PHSR Prešovského kraja 2014 – 2020** je v štádiu spracovávania zaslaných pripomienok v rámci verejného pripomienkovania, ktoré bolo ukončené k 31.01.2016 (Zdroj: www.vucpo.sk) a Stratégia rozvoja vidieka MAS Pod hradom Čičva „**Spoločne si vyskladajme región Domaše a Ondavy pod Čičvou** (ďalej len stratégia rozvoja vidieka) je v štádiu hodnotenia na MPA RV SR.

Hlavné ciele rozvoja obce Kladzany prispievajú a sú v súlade s prioritami i cieľmi Stratégie rozvoja vidieka **MAS Pod hradom Čičva“ Spoločne si vyskladajme región Domaše a Ondavy pod Čičvou“**.

Ako kľúčové pre stratégiu MAS boli stanovené tieto priority:

- **Poľnohospodárstvo**, ktoré je zakomponované v opatreniach 1.1, 1.2, 3.2 PHSR Kladzany 2016 - 2020.
- **Zamestnanosť a rozvoj podnikania** je priamo aj Cieľom 1 PHSR a jeho opatrení obce Kladzany.
- **Vidiecky cestovný ruch**, ktorý je súčasťou Lokálnej ekonomiky a Cieľa 1 a Opatrenia 1.1 PHSR obce Kladzany.
- **Drobná technická infraštruktúra** je súčasťou Cieľa 2 a Opatrenia 2.1 – 2.3, ako aj Cieľa 3, najmä Opatrenia 3.2.
- **Spolupráca a partnerstvá** je prierezovou oblasťou vo väzbe na posilnenie regionálnej a cezhraničnej spolupráce a je súčasťou spracovania mechanizmu implementácie PHSR s cieľom lepšieho spravovania rozvoja obce Kladzany a širšieho regiónu.

Stratégia rozvoja vidieka MAS Pod hradom Čičva bola zohľadnená pri tvorbe PHSR Kladzany 2016 – 2022 (2025). V prípade jej schválenia bude potrebná aktualizácia a podrobnejšia konkretizácia najmä opatrení a aktivít obce Kladzany 2016 – 2022 (2025) v súlade s týmto dokumentom.

3 REALIZAČNÁ A FINANČNÁ ČASŤ

3.1 Mechanizmus realizácie PRO

Realizácia alebo mechanizmus implementácie a podmienky realizácie PRO obce Kladzany 2016 – 2022 sú predpokladom plnenia vytýčených cieľov rozvoja obce. Od dodržiavania zásad a postupov realizácie závisí priemet plánovaných aktivít do reality.

Mechanizmus realizácie PRO je nástrojom zvyšovania účinnosti spravovania rozvoja obce.

Hlavné zásady realizácie programu rozvoja obce (PRO):

1. PRO je základným rozvojovým dokumentom obce, na ktorý sa musí prihliadať pri realizovaní všetkých rozvojových aktivít.
2. PRO je usmerňujúci dokument pre zámery a aktivity všetkých subjektov, ktoré pôsobia na území obce.
3. Za implementáciu PRO sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce.
4. Pravidlá realizácie PRO sú stanovené a verejne známe a celý proces je formalizovaný.
5. Odvetvové koncepcie/stratégie sú v súlade s PRO.
6. V každej činnosti rozvojového procesu sa zaistí účasť tých, ktorí „musia“ byť zainteresovaní a umožní účasť tých, ktorí „chcú“ byť zainteresovaní.

Pri realizácii cieľa a opatrení bude samospráva obce Kladzany vystupovať podľa povahy opatrení a zainteresovanosti na ich plnení v štyroch pozíciách/rolách, resp. v ich kombinácii, a to ako:

1.	Realizátor	R	Realizuje aktivity s priamou zodpovednosťou (priamou kompetenciou).
2.	Iniciátor	I	Realizuje aktivity, ktoré sú prínosom pre plnenie cieľov rozvoja obce a sú, alebo majú byť realizované inými subjektmi, resp. tieto subjekty majú efektívnejšie a účinnejšie nástroje na ich plnenie.
3.	Partner	P	Vystupuje ako partner pri realizácii aktivít/projektov zameraných na plnenie cieľov rozvoja obce inými subjektmi.
4.	Koordinátor	K	Koordinuje činnosti a aktivity viacerých subjektov smerujúcich k plneniu spoločných cieľov.

Mechanizmus realizácie obsahuje špecifické činnosti, ktorými sú:

- a) Zostavenie a realizácia akčného plánu (AP),
- b) Monitoring realizácie AP a vyhodnocovanie dosahovania cieľa/cieľov stratégie,

c) Aktualizácia rozvojového dokumentu a jeho častí.

Zostavenie a realizácia Akčného plánu:

Akčný plán (AP) je a má byť flexibilná/najflexibilnejšia časť rozvojového dokumentu obce a spracováva ho obecný úrad a jeho príslušné organizačné zložky (podľa organizačnej štruktúry) ako východisko k tvorbe rozpočtu obce.

AP pre prvý rok realizácie (z 3 plánovaných rokov) má obsahovať rozpracovanie aktivít až na konkrétne úlohy a jeho súčasťou môžu byť zadané projektové zámery, teda také aktivity, ktoré je možné realizovať prostredníctvom projektov aj s podporou externých finančných zdrojov. Každá aktivita/úloha majú byť priradené:

- **zodpovedný subjekt/gestor** na úrovni vedúceho pracovníka tej, ktorej organizačnej zložky obecného úradu, resp. na úrovni riaditeľa organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce,
- **spolupracujúce subjekty** (interné, externé),
- **doba realizácie** aktivity, resp. úlohy,
- **očakávaný výstup/y**,
- **potreba finančných zdrojov** rozdelená na vlastné a externé zdroje, vrátane ich popisu,
- **priemet do rozpočtu** samosprávy obce.

Akčný plán sa schvaľuje na úrovni obecného zastupiteľstva ako súčasť rozpočtu obce na príslušné obdobie. Takto konkrétne spracovaný akčný plán až do úrovne úloh, umožňuje obci čo najpresnejšie plánovať svoje kapacity (personálne, finančné, časové), pričom 1. rok realizácie AP je rozpracovaný najdetailnejšie a druhý a tretí rok je indikatívny.

Výber aktivít do Akčného plánu rozvoja obce Kladzany pre roky 2016 – 2018 je Prílohou 4.1 tejto stratégie.

Monitoring, vyhodnotenie a aktualizácia PRO:

Monitoring je priebežný proces, ktorý sleduje napĺňanie PRO cez plnenie akčného plánu (AP) a to na základe porovnania plánu a skutočnosti. Monitoruje sa:

- vecné plnenie (očakávané výstupy aktivít, plnenie úloh jednotlivých subjektov zapojených do aktivít AP ako aj neočakávané zmeny, ktoré majú vplyv na plnenie AP),
- časové napĺňanie aktivít,
- finančné krytie.

Odporúčame vykonávať monitoring na týchto úrovniach:

- úroveň starostu obce – v rámci príslušných opatrení a akčného plánu: 1 x polročne,
- úroveň obecného zastupiteľstva: 1 x ročne pred spracovaním návrhu na rozpočet na nasledujúce obdobie.

Vyhodnotenie:

Je proces, ktorým sa bilancuje naplnenie stanoveného cieľa rozvoja obce. V princípe sa realizuje po uplynutí doby, na ktorú bol PRO určený. Odporúča sa však tento krok realizovať aj v polovici daného obdobia, aby bolo možné identifikovať progres voči východiskovému stavu.

Záver z všetkých úrovní monitoringu a vyhodnotenia sú podkladom pre korekcie, doplnky a zmeny PRO.

Aktualizácia rozvojového dokumentu:

Je organickou súčasťou jeho implementácie a vytvára z neho moderný, otvorený a flexibilný dokument. Súčasťou procesu aktualizácie je systematický zber a vyhodnocovanie podnetov od subjektov pôsobiacich na území obce, občanov obce, sledovanie prichádzajúcich príležitostí i hrozieb pre obec, ako aj výskyt nových skutočností, ktoré neboli známe v čase tvorby a zostavenia dokumentu. Zodpovedným za tento proces je starosta obce. Periodicita zvažovania aktualizácie je minimálne raz za rok (súčasne s monitoringom a vyhodnocovacím procesom) a v prípade potreby (odborný, legislatívny, politický, strategický podnet) aj častejšie.

Zmeny (doplnenia, vyňatia, zmeny obsahu stratégie a pod.) budú schvaľované na úrovni obecného zastupiteľstva.

3.2 Indikatívny finančný plán rozvoja obce 2016 – 2022 (2025)

Indikatívny Finančný plán pre zabezpečenie realizácie PRO obce Kladzany je navrhnutý na roky 2016 – 2018 a vychádzal z:

- pripravenosti (miera/rozsah/konkretizácia riešení/príprava PD, príslušných povolení a pod.) navrhovaných aktivít v PHSR Kladzany 2016 – 2020 (2025),
- vyhodnotenia finančného plnenia PHSR obce 2007 – 2015,
- z odhadu disponibilných vlastných zdrojov obce (VZ) a finančných možností obce,
- z príležitostí získania externých zdroj z EÚ fondov (EÚ) v rokoch 2014 – 2020 (2022), či iných externých finančných zdrojov.

Pri finančnej kalkulácii rokov 2016-2018 boli sumy navrhnuté obcou Kladzany počítané na základe identifikovaných plánovaných aktivít Akčného plánu pre dané obdobie 2016 – 2018.

Tab. 24: Indikatívny finančný plán 2016-2018 v EUR

Opatrenia	2016 (tis. €)			2017 (tis. €)			2018 (tis. €)		
	VZ	EÚ	Iné	VZ	EÚ	Iné	VZ	EÚ	Iné
Opatrenie č.1.1	11	35	0	22	172	0	55	380	0
Opatrenie č.1.2	0	0	0	7	15	0	38	460	0
Opatrenie č.2.1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opatrenie č.2.2	57	0	0	53	1105	0	157	1810	0
Opatrenie č.2.3	30	0	0	25	480	0	71	830	0
Opatrenie č.3.1	0	0	0	3	0	0	13	100	0
Opatrenie č.3.2	0	0	0	0	0	0	10	0	0
Spolu	88	35	0	103	1772	0	344	3580	0

Podľa prehľadnej Tabuľky 15 plánuje obec Kladzany investovať v rámci plánovaných aktivít podľa Akčného plánu 2016 – 2018 (Príloha 1):

- v roku 2016 spolu 123 tis. EUR, z toho 88 tis. EUR z vlastných zdrojov (rok spracovania PHSR),
- v roku 2017 spolu 1875 tis. EUR, z toho 103 tis. EUR z vlastných zdrojov,
- v roku 2018 spolu 3580 tis. EUR, z toho 344 tis. EUR z vlastných zdrojov.

Celkom spolu za obdobie spolu 3 rokov – 5578 tis. EUR z toho 535 tis. EUR z vlastných zdrojov, čo je priemerne ročne cca 175 – 180 tis. EUR z rozpočtu obce.

4 PRÍLOHA 1: AKČNÝ PLÁN 2016 - 2018

Akčný plán 2016 – 2018 predstavuje výber aktivít, ktoré:

- a) kontinuálne pokračujú ako neukončené aktivity z predchádzajúceho obdobia,
- b) sú plánované ako nové vyplývajúce zo stratégie,
- c) sú už pripravenými projektmi s plánom uchádzania sa o externé zdroje.

V Akčnom pláne 2016 – 2018 sú vybrané len aktivity, ktorých realizátorom je priamo Obec Kladzany.

Aktivity 2016 – 2018:

P.č.	Aktivita (stručný popis)	Číslo opatrenia	Partneri	Plánované financie (tis. €)				Predpokladaný zdroj financovania (vlastné, OP EÚ, štátne, PPP, iné)
				2016	2017	2018	Spolu	
1.	Založiť obecný sociálny podnik	1.1	EPIC, KRA BB	5/5	5/10	5/10	15/25	Vlastné/EÚ
2.	Využiť malé obecné služby (aktivačné práce) pre zvýšenie zamestnanosti	1.1	ÚPSVaR Vranov n. T.	6/30	12/60	12/60	30/150	Vlastné/EÚ
3.	Vzdelávacie aktivity na podporu rozvoja podnikania a zamestnanosti	1.1	Obec Spišský Hrhov, EPIC, KRA BB	0	0/2	0/3	0/5	Vlastné/EÚ
4.	Cezhraničná spolupráca v oblasti podpory ekonomického rozvoja obce (prípravná etapa)	1.1	VÚC Prešov	0	5/100	5/100	10/200	Vlastné/EÚ
6.	Výstavba agroturistického areálu v súlade s ÚP obce	1.2	xxx	0	5/0	10/200	15/200	Vlastné/EÚ
5.	Výstavba výstupného móla na Ondave	1.2	Alcea – požičovňa lodí,	0	0	5/20	5/20	Vlastné/EÚ
6.	Budovanie cyklotrás (prípravná etapa)	1.2	OOCR Horný Zemplín MAS Pod Čičvou ?	0	1/5	1/5	2/10	Vlastné/EÚ
7.	Rekonštrukcia krypty rodiny Vladárovej	1.2	Pamiatkový ústav, Generálny konzulát Maďarskej republiky Košice	0	1/10	0	1/10	Vlastné/iné
8.		1.2	Pamiatkový ústav, ECAV zbor Kladzany	0	0	10/200	10/200	Vlastné/EÚ

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE KLADZANY 2016 – 2022 (2025)

	Rekonštrukcia kultúrnej pamiatky - ECAV kostol							
9.	Rekonštrukcia prístrešného kríža	1.2	Rímsko-katolícky zbor Hencovce	0	0	5/20	5/20	Vlastné/EÚ
10.	Rekonštrukcia MK k novej IBV a dostavba chodníkov	2.2		5/0	10/200	10/200	25/400	Vlastné/EÚ
11.	Rekonštrukcia MK k Domu smútku	2.2		6/0	0	0	6/0	Vlastné
12.	Rekonštrukcia MK a dostavba chodníkov k 6 bytovej jednotke	2.2		0/0	3/0	15/300	18/300	Vlastné/EÚ
13.	Výstavba parkovacích miest pri cintoríne	2.2		0	3/0	5/100	8/100	Vlastné/EÚ
14.	Rekonštrukcia a dostavba chodníkov pri ECAV kostole	2.2		2/0	2/15	0	4/15	Vlastné/EÚ
15.	Most cez rieku Ondava	2.2	Obec Hencovce	40/0	10/500	0	50/500	Vlastné
16.	Rekonštrukcia a vybavenie požiarnej zbrojnice	2.2	Dobrovoľný Hasičský zbor Kladzany	0	0	5/0	5/0	Vlastné
17.	Rozšírenie kamerového systému v obci	2.2		3/0	5/40	0	8/45	Vlastné/štátne
18.	Zavedenie vysokorýchlostného internetu	2.2	Združenie obcí Mikroregión Domaša, NASES	0	20/350	0	20/350	Vlastné/štátne
19.	Vybudovanie vzdelávacieho a info centra v budove školy	2.2		0	0	10/0	10/0	Vlastné
20.	Zavedenie nových elektronických služieb pre občanov	2.2	Združenie DEÚS, MF SR	1/0	1/0	1/0	3/0	Vlastné
21.	Rekonštrukcia a vybavenie Kultúrneho domu	2.3		15/0	20/400	20/350	55/750	Vlastné/EÚ
22.	Výstavba Multifunkčného ihriska	2.3		5/0	5/80	0	10/80	Vlastné/EÚ
23.	Výstavba šatní na futbalovom ihrisku	2.3		0	0	6/0	6/0	Vlastné
24.	Obnova obecného parku a verejnej zelene v obci podľa Generelu zelene	3.1		0	3/0	10/100	13/100	Vlastné/EÚ
25.	Zmena palivovej základne v budove školy (OZE)	3.2		0	0	10/0	10/0	Vlastné

5 ZÁVER

Obec Kladzany systematicky plánovala a plánuje rozvoj svojej obce, o čom svedčí PHSR na roky 2007 – 2013 v prvom programovo období EÚ, ktorého plnenie bolo v prípravnej etape tvorby nového dokumentu rozvoja obce vyhodnotené, ako aj nový PHSR obce Kladzany na roky 2016 – 2020, výhľadovo do roku 2025, tiež v súlade s programovým obdobím EÚ na roky 2014 – 2020.

Obec Kladzany aktívne vytvára možnosti pre rozvoj vidieka ako súčasť MAS Pod hradom Čičva a súčasť stratégie rozvoja vidieka Pod hradom Čičva.

Obec Kladzany svojim systematickým prístupom k tvorbe a realizácii plánov rozvoja obce je na svojom území príspevkom rozvoja Prešovského samosprávneho kraja (PSK), ktorého je súčasťou. PHSR obce Kladzany 2016 – 2020 (2025) je spracovaný v súlade s návrhom PHSR PSK 2014 – 2020.

Výzvou pre **Obec Kladzany** je intenzívnejšia a cielená spolupráca najmä v ekonomickom rozvoji aj v rámci cezhraničnej spolupráce.

Obec Kladzany schvaľuje PHSR obce Kladzany na roky 2016 – 2020, výhľadovo do roku 2025, a s cieľom lepšieho spravovania rozvoja obce bude plniť jeho ciele, opatrenia, aktivity v súlade s navrhnutým implementačným mechanizmom.

V Kladzanoch, 19.02.2016

Ing. Daniel Lorinc
Starosta obce Kladzany